

Danmarks Kommunistiske Parti

ISSN 0908-9446
Kr. 29,75

Skub ///

DKP • Information • Debat • Aktivitet

NR. 1 • JANUAR 2021

*Læs inde i bladet om:
Situationen i Hviderusland side 7
Da julen blev forbudt side 14*

Indholdsfortegnelse

Kampen mod Ghettooven	4
»Lad murene styrte!« Opbrud i Hviderusland	7
Portræt: Jeg har to ledestjerner	11
Da julen blev forbudt	14
DKP	16
Solidaritet	17
Døde	19
Bøger	21
Debat	25
Nytårshilsener	26

Kontingentsatser i DKP

Medlemmer med årsindtægt
under kr. 150.000: Kr. 200 pr. kvartal
over kr. 150.000: Kr. 450 pr. kvartal

Bank 1551 0009889744
Giro 9889744 (+01< +9889744)

Annoncepriser i Skub

1 side	kr. 1.000
½ side	kr. 500
¼ side	kr. 250

og så videre dernedad.

Skub !!!

Skub nr. 1 januar 2021

Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 64, 2400 København NV
Tlf.: 33 91 66 44
www.dkp.dk
E-post dkp@dkp.dk
Giro/bank (1551) 5 00 27 53

LaserTryk, Århus

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Stamer Hedin

Synspunkter fremsat i signerede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller partiledelsens holdning.

Skub udkommer 4 gange om året. Årsabonnement: Kr. 200

Deadline næste gang den 8. april 2021

Bladfonden

Redaktionen har ikke fået indbetalingslister for oktober kvartal. Det samlede resultat for året 2020 ses af opgørelsen side 16.

Skub i 2021:

April: Deadline 8. April. Udkommer 22. april
August: Deadline 5. August. Udkommer 19. august
November: Deadline 4. November. Udkommer 18. november

Udgivelsesdatoen er den dag, bladet forventes leveret fra trykkeriet. Der vil gå nogle dage, inden bladet er abonnenterne i hænde.

Datoerne for novembernummeret er under forudsætning af, at kongressen eller den nye landsledelse ikke beslutter noget andet.

Manuskripter til SKUB

modtages gerne på papir, men helst i digital form – tekster i et tekstbehandlingsformat (Word eller WordPerfect, *ikke* pdf eller billedfil), billeder i gængse billedformater og i en passende høj opløsning (filstørrelse mindst 100 KB). Tekst og billeder fremsendes som selvstændige filer, *ikke* integrerede i samme dokument. Begge dele kan mailes til redaktørens e-adresse hedin@c.dk.

På forhånd tak.

Red.

Sæt en hilsen i Skub!

Hvorfor ikke sende en maj- eller nytårshilsen til gode venner og kammerater gennem DKP's blad *Skub*? Eller for den sags skyld en fødselsdags- eller julehilsen eller en hilsen til en helt femte mærkedag? Det koster kun en halvtredser.

Majhilsener bringes (hvis de er rettidigt indsendt) i aprilnummeret, nytårshilsener i januarnummeret. Julehilsener vil kunne bringes i novembernummeret, festivalhilsener i augustnummeret.

Hilsener sendes enten til partikontoret (dkp@dkp.dk) eller til redaktørens e-adresse hedin@c.dk, alternativt hedin@privat.dk. Hilsenen må højst fylde 1/16 side, svarende til ca. 300 tegn, hvis teksten står kompakt – men det vil i reglen være en fordel med lidt luft, dvs. en noget kortere tekst. Det er ikke nødvendigt, at du selv sætter teksten op. Prisen er 50 kr.

Vil du have en hilsen i medlemsbladet *DKP-nyt*, er det endnu enklere: DKP-medlemmer kan til enhver tid få en hilsen eller en anden kortere eller længere tekst optaget, og det er gratis – men altså kun for medlemmer.

Redaktionen

Forsidebilledet er taget af Ian Matt, som tidligere har bidraget til *Skub*.

Tilbage til normaliteten

Det er ikke så lidt, Donald Trump på sine fire år i USA's præsidentstol har nået at chokere verdensborgerligheden med, men på falderebet lykkedes det ham alligevel at overgå sig selv, da hans tilhængere stormede, indtog og besatte kongresbygningen, endda mens parlamentarikerne sad i møde, bøjede over den nye præsidents valgtal for formelt at godkende dem. Billederne gik verden rundt og viste et mærkværdigt sammenrend af karnevalsskikkelser og almindelige, overvægtige amerikanere. Fem mennesker meldes dræbt; en kvinde blev skudt af politiet, en politimand tævet ihjel, resten har vi ikke hørt om – trampet ned?

Trump havde ikke direkte opfordret til løjerne, men efter gængs opfattelse opildnet dem kraftigt i en tale, han havde holdt mod det »forfalskede« valgresultat. Verdensborgerligheden – inklusive vores egen udenrigsminister, efter sigende for første gang – slog syv kors for sig: Dette var for meget, det var en skamlet på det ellers så pletfrie amerikanske demokrati. Om ordet »uamerikansk« ligefrem blev brugt, står ikke nærværende lederskribent klart, men det var i de baner, man tænkte. Dette var ikke USA værdigt.

Sandheden er imidlertid, at det var det i høj grad. Det er præcis den slags, USA har opildnet til, når et valg faldt ud på en måde, man ikke brød sig om i Washington. Det har de oplevet i Hong Kong, i Kiev (flere gange endda), i Chisinau, for lige at nævne de hovedstæder, der umiddelbart falder én ind. Hvis de bøller, der stormede, indtog og besatte parlamenterne i disse byer, ikke var direkte styret af USA (som har CIA og andre »agenturer« til den slags), handlede de i hvert fald under utilsløret amerikansk bifald, ikke mindst fra de »demokrater«, der nu fører sig mest fordømmende frem i forhold til begivenhederne i Washington.

At Trump sendte en pøbel mod et valgt parlament, var i nøjeste overensstemmelse med amerikansk tradition for, hvad man gør, når et valgresultat ikke behager. Hvad Trump gjorde forkert, var, at han bragte denne taktik til anvendelse på hjemmebane, hjemme i Washington, mod den hellige amerikanske Kongres, og ikke i et fremmed land. Det skulle han ikke have gjort! Og nu kan han vente sig!

Lige så massiv som fordømmelsen af Trump, lige så overstrømmende var begejstringen for den nye præsident, Joseph Biden. Her var manden, der ville bringe USA på ret køl igen, samle nationen og føre USA tilbage til dets retmæssige plads som verdens leder! Selv ordet »revolution« blev brugt.

Men der er intet revolutionært over Joe Biden – tværtimod. Han repræsenterer det, en dansk politiker, som mindede lidt om Donald Trump, kaldte »gammelpolitikerne« – det velkendte politiske establishment af bagstræberiske pengemænd. Og det er præcis det, der er årsag til begejstringen.

Back to normalcy, »tilbage til normaliteten«, udtalte en tidligere amerikansk præsident, da Første Verdenskrig var vundet og havde gjort USA til en førende imperialistisk magt. Og med Biden er vi i sandhed på vej tilbage til »normaliteten«, ikke på vej frem til noget nyt. USA vil genindtage sin vante plads som verdens uromager. Tonen over for Rusland er allerede skærpet, og intet tyder på en opblødning i forhold til Kina; Korea hører man slet ikke om.

At forhenværende Anders Fogh Rasmussen, der burde sidde bag tremmer for sine krigsforbrydelser og sine løgne over for folk og Folketing, i stedet blev hentet ind i fjernsynets aftenshow for at sætte ord på begejstringen, understreger, at vi ikke har noget godt i vente.

Der er heller ingen grund til at regne med, at Biden vil kunne »samle nationen«, som han har proklameret det. Trump tabte valget, men han gik ikke tilbage. Tværtimod: Han gik otte millioner stemmer frem! Bidens sejr var ingen jordskredssejr, men skyldtes en øget vælgermobilisering, der først og fremmest kom »demokraterne« til gode. Man har talt om, at Trump har delt den amerikanske nation op i to stridende »stammer«. Det vil Joe Biden ikke kunne rette op på. Lige så lidt kan han rokke ved de økonomiske og sociologiske kendsgerninger, der ligger til grund for splittelsen og for ændringerne i USA's stilling i verden. USA har mistet sit verdensherredømme og sin nimbus som demokratisk forbillede; sådan er det, og sådan bliver det.

Godt nytår!

Danmarks Kommunistiske Parti holder

Landsledelsesmøde

den 27.-28. februar 2021

Landsledelsens møder holdes for det meste i København, men som følge af de gældende forsamlingsrestriktioner overvejes det at holde mødet virtuelt. Endelig beslutning herom ventes taget på forretningsudvalgets møde den 14. februar.

Forretningsudvalget

Borgerforslag om »Afskaf ghetto-listerne« har fået mere end 52.000 underskrifter

Borgerforslaget om at ophæve loven om nedrivning og salg af almene boliger, samt afskaffelse af de såkaldte ghetto-lister, har fået mere end de 50.000 underskrifter, som er nødvendig for, at forslaget skal behandles i Folketinget
Af John Christoffersen • Foto: Britta My Thomsen

Borgerforslaget *Ophæv loven om nedrivning og salg af almene boliger og afskaf de såkaldte »ghettolister«* blev fremsat af repræsentanter for gruppen Almen Modstand den 16. juni 2020. For at få forslaget behandlet i Folketinget skulle forslaget, inden for 180 dage, opnå mindst 50.000 underskrifter.

Siden det blev fremsat, har borgerforslaget i takt med den stadig stærkere modstand mod »ghettoloven« også opnået en stadig større opbakning fra mange forskellige organisationer og politikere, blandt andre Amnesty International, Mellemfolkeligt Samvirke og folketingspolitikere Pernille Skipper og Rosa Lund, ligesom der er blevet vedtaget støtteudtalelser af fagforeningen 3F BJMF.

Når et borgerforslag inden for 180 dage opnår mindst 50.000 underskrifter af personer med stemmeret, skal det til behandling i Folketinget som et beslutningsforslag. Her får det samme grundlæggende behandling som andre beslutningsforslag. Dvs. en første behandling, derefter udvalgsarbejde og en anden behandling, hvor folketetinget skal stemme om eventuelle ændringsforslag.

Det er vigtigt, at alle sejl bliver sat til for at lægge maksimalt pres på beslutningstagerne – ikke mindst regeringen, socialdemokratiet og SF.

Et slag er tabt – der er tid til at vinde et nyt

I sidste nummer af *Skub* skrev vi om retssagen i Helsingør, hvor

boligselskabet Boliggården havde lagt sag an mod beboere i bebyggelsen Nøjsomhed, der på trods af opsigelser havde nægtet at flytte.

Den 27. november faldt der dom ved retten i Helsingør. I dommen hedder det, at opsigelsen af lejerne i bebyggelsen Nøjsomhed var lovlig, og at lejerne skal flytte ud af deres lejligheder senest 1. marts 2021.

Det bliver i dommen fastslået, at der ikke er tale om diskrimination eller forskelsbehandling. Det er lejerne og deres advokat ikke enige i, men mener, at der er tale om diskrimination med afsæt i ghettoloven, og har appelleret sagen til Østre Landsret.

Slaget om retten til at blive boende i Nøjsomhed er således ikke tabt for de familier, der har nægtet at lade sig smide ud af deres lejlighed. Og beboerne kan blive boende i deres lejlighed, så længe sagen ikke er endelig afgjort.

Beboerne advokat Morten Tarp fæstner sig ved, at retten erkender, at ghettoloven er den reelle årsag til, at beboerne er opsagt. Det er vigtigt at få slået fast. For hele ghettolovens fundament bygger på etnicitet og ikke-vestlige beboere.

Kritik af dommen fra Institut for Menneskerettigheder

- Vi er ikke enige i boligrettens afgørelse, fastslår jurist og leder af etnicitetsteamet Nanna Margrethe Kruse fra Institut for Menneskerettigheder. – Vi mener, at boligselskabet ved opsigelse af de udvalgte lejeboliger har lagt vægt på etnicitet, hvilket er ulovlig diskrimination.

Også i blandt andet Mjølnerparken i København og Vollsmose i Odense har man protesteret mod opsigelse af lejere, salg af almene lejligheder og nedrivning af boligblokke.

600 fakler og op mod 2000 deltager i demonstration mod ghettoloven

Lørdag den 5. december havde Almen Modstand indkaldt til demonstration fra boligministeriet til Christiansborg. Demonstrationen var arrangeret af beboerorganisationen Almen Modstand i samarbejde med bl.a. Amnesty, Mellemfolkeligt Samvirke og Black Lives Matter.

På trods af kulde og Corona var op mod 2000 mødt op foran boligministeriet for at markere modstanden mod Ghettolisten, som blev indført den 1. december for 10 år siden.

Først da faklerne blev tændt og demonstrationen bevægede sig mod Christiansborg Slotsplads, fik man syn for, hvor stor en opbakning der var til kravet om at skrotte GhettoLOVEN.

Selv om der blev holdt afstand, så fyldte demonstrationen hele gaden. Og selv om man som jeg befandt sig ca. midt i demonstrationen og var nået til Stormgade, så kunne man ikke se hverken spidsen eller enden på demonstrationen.

Det var også opløftende at se den store opbakning fra de unge, medens årstiden, kulden og angsten for smittefare med Corona utvivlsomt afholdt mange ældre for at deltage.

Ved demonstrationens start og på Slotspladsen blev der holdt taler af bl.a. Søren-Emil Schütt fra bebyggelsen Lundtoftegade, sociolog Aydin Soei, advokat Niels-Erik Hansen, to studenter Maha og Mat'e, Per Aabel fra 3F BJMF og Fatma Tounsi fra Almen Modstand, ligesom der var sang og musik med Isam B, Ibrahim El-Hassa, Raske Penge og Klumpen.

Søren-Emil Schütt fra Lundtoftegade, en af de almene bebyggelser, som få dage forinden var røget af ghettolisten, sagde i sin tale, at ghettoLOVEN sætter skel mellem mennesker, hvor de fattige, de arbejdsløse, de uuddannede og etniske minoriteter ikke er gode nok.

Men kampen mod ghettoLOVEN handler også om at kæmpe for den almene sektor, hvor det ikke handler om at tjene penge, men om at også almindelige mennesker har et godt sted at bo.

Ifølge Sociolog Aydin Soei bliver ghettolisten ustandselig ændret. Når kriminaliteten falder, grundet en social indsats, sætter man kriteriet for antal kriminelle ned. Så tæller udenland-

ske uddannelser ikke med. Og selv om der har været stor fremgang hvor mange unge tager en uddannelse, så tælles de unges uddannelse heller ikke med.

De to studerende Maha og Mayt'e fremhævede det politiske hykleri, der skulle sikre danske værdier som bl.a. lighed for loven med en politik der er intolerant og diskriminerende.

I sin meget stærke tale fastslog Per Aabel fra 3F BJMF, at kampen for billige boliger uden profit og spekulation og kampen mod racisme og forskelsbehandling er den samme kamp.

3F BJMF havde på sin generalforsamling vedtaget en udtalelse, der vendte sig mod ghettopakken. I udtalelsen heder det: »Ghettopakken er et anslag mod den almene boligsektor. Som 3F'ere står vi selv for skud: Mange ufaglærte, arbejdsløse, deltidsansatte, sygemeldte og pensionister rammes sammen med mennesker på overførselsindkomst. Derfor støtter 3F København op om borgerforslaget om at ophæve loven og afskaffe ghettolisterne.«

Og Per Aabel opfordrede alle, der havde mulighed derfor, til at få rejst debatten og vedtaget udtalelser om ghettopakken på deres fagforenings eller boligafdelings generalforsamlinger eller møder.

Almen Modstands repræsentant Fatma Tounsi sluttede mødet på Slotspladsen af med at takke for det store fremmøde og understregede, at man fra Almen Modstand lagde vægt på, at det ikke kun går ud over beboerne i de ghettostemplede områder, men at hele den almene sektor er truet.

Kommentar:

Ghettoloven – en klasselov

Af Jørgen Tved

Da regeringen, Venstre, Konservative og Liberal Alliance den 1.marts 2018 fremlagde Ghettoloven, fik de straks tilslutning fra Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og SF.

Forslaget, som i virkeligheden er et groft angreb på hele den almennyttige boligbevægelse, gik let gennem Folketinget; det var jo kun rettet mod folk med almindelige og små indtægter. Loven er også et led i den snigende racisme.

Hele den almennyttige boligbevægelse er skabt af arbejderbevægelsen for at sikre, at folk med almindelige indtægter også kan få en tidssvarende bolig til en rimelig pris. Boligbevægelsen fik fra starten fuld opbakning af Socialdemokratiet og har gennem årene gjort en stor indsats for at løse boligproblemer i næsten alle landets kommuner.

Med vedtagelsen af Ghettoloven har Socialdemokratiet sammen med de borgerlige og SF lagt en bombe under de almennyttige boliger. Partierne bag mener åbenbart, at alt udlejningsbyggeri skal være noget, der kan spekuleres i. Der skal være muligheder for profit. Naturligvis har loven også fået et par gode stænk af racisme, så den lettere kan glide igennem. Man påstår jo, at det stort set er de »fremmede«, der er skyld i næsten alle de sociale og kriminelle problemer, som vi oplever i nogle almennyttige kvarterer. Man glemmer helt, at netop mange af de fremmede, af kommunerne, er blevet anvist en lejlighed i et almennyttigt byggeri. Man ser helt bort fra, at mange af de sociale og kriminelle problemer kunne være løst, hvis man også havde ansat socialarbejdere, som kunne være med til at hjælpe de fremmede med at forstå vores kultur og være med til at løse de sociale problemer, som altid vil opstå blandt folk med små indtægter.

Det lyder helt grotesk, når loven nu betyder, at gode sunde og forholdsvis billige boliger skal rives ned og andre boliger kastes ud i den såkaldte frie spekulation, hvilket vi erfaringsmæssigt ved, vil betyde ganske store lejeforhøjelser. Og det er netop den situation, spekulanterne ønsker.

Man kan undres over, at denne lov ikke har givet anledning til overvejelser i Socialdemokratiet og SF. Og man kan undres over, at selv nogle såkaldte tillidsfolk i boligbevægelsen slutter op omkring Ghettoloven.

Naturligvis kan man også undres over, at ikke alle beboere, som bliver ofre for loven, i langt højere grad gør oprør. Naturligvis er der protester og oprør nogle steder. I Mjølnerparken afholder man møder og løber myndigheder og politikere på dørene. Og i Helsingør forsøger lejerne at gå rettens vej og henviser her til Grundlovens § 72, der kort og godt fortæller, at boligen er ukrænkelig. Foreløbig kan vi slå fast, at byretten i Helsingør har en anden opfattelse, og at dens dom gik lejerne imod. Det skal ikke undre, om Landsretten slutter op om byrettens afgørelse.

Men hvad så med alle os andre? Har vi glemt begreber som solidaritet?

Er vi på en eller anden måde smittet af den modbydelige racisme og blot ser til, fordi loven også er rettet mod de såkaldte »fremmede«?

Er vi så dovne og asociale, at vi holder kæft og blot vender ryggen til? Og i hvor mange generationer skal vi blive ved med at kalde nogle lejere for »fremmede«?

Vi må rejse debatten, især når vi er sammen med socialdemokrater og folk fra SF. Vi må gøre det klart, at det er en klasselov, som er fremsat af dem, der altid taler spekulanternes sag.

Ghettoloven, fremsat af den tidligere statsminister Løkke Rasmussen, bør få alle os, der kalder sig kommunister, helt op på mærkerne. Vi bør i fællesskab i den kommunistiske bevægelse fremstille materiale, der kan deles ud, især i alle de almennyttige boliger, og som klart fortæller, hvad loven betyder og hvilke konsekvenser den har.

GrineBIDdet

Hvis tro kan flytte bjerge, hvorfor så ikke...

To år i træk havde det almene boligbyggeri Lundtoftegade, på Nørrebro i København, været på regeringens ghettoliste. For at komme af listen havde man gennem længere tid lavet forskellige sociale tiltag.

Men måske i usikkerhed, om indsatsen slog til, kontaktede man healere fra mange forskellige verdensdele: Healere fra bl.a. Pyrenæerne, Tunesien, Cuba, Haïti, Grønland og Norge m.fl. Healere, som søndag den 29. november om aftenen skulle fjerneheale Lundtoftegade-bebyggelsen af ghettolisten. Om eftermiddagen forud for fjernhealingen lavede beboere og sympatisører en parade rundt i bebyggelsen for at fjerne dårlige energier. Folk i paraden bar masker og bannere med spirituelle symboler, ligesom luften var fuld af røgelse, trommeslag og mystiske lyde.

Tirsdagen efter blev regeringens nye ghettoliste offentliggjort. Tro det eller ej – Lundtoftegade var røget af ghettolisten.

»Lad murene styrte!«

Opbrud i Hviderusland / Belarus. Teksten er uddrag af en bog, der forventes udgivet på forlaget Solidaritet.

Af Aksel V. Carlsen

Siden præsidentvalget den 9. august 2020 har Belarus (eller som det oftest kaldes på dansk: Hviderusland) været præget af omfattende protester i form af civil ulydighed. De startede med en spontan reaktion mod valgsvindel og blev forstærket af vreden mod politivold, men blev mere og mere et mistillidsvotum til præsident Aleksandr Lukasjenkos autoritære styre. Tusinder er trådt ud af en hidtidig anonymitet, trådt frem på gader og på arbejdspladser i protest mod uretfærdighed. Disse sindige hviderussere er blevet mødt af ydmygelse og vold, men har fortsat udvist sammenhold, stolthed og ihærdighed.

Den danske presse har primært spist os af med øjebliksglimt og har kort berettet om den massive politivold. En vold der, som en af demonstranterne sagde, »ikke er set magen til, siden den tyske besættelse af vores land«. Men hvad véd danskerne egentlig om besættelsen af Hviderusland under Anden Verdenskrig? Hvad ved vi i det hele taget om Hviderusland? Den fortælling, medierne leverer, er tilpasset et verdensbillede med USA i centrum. Og Hviderusland – et land, der ligger tættere på København end Paris – fylder ikke meget i det billede. Hvad ved man i Danmark om de rød-hvide flag, som nu er omstridte, men bruges som symbol for de fortsatte protester?

Og hvad med den slidte kliche om »Europas sidste diktator«? Vores medier forbinder jo almindeligvis aldrig Europa med Hviderusland – eller for den sags skyld med Rusland. For dem er Europa jo blot EU. Men hviderusserne mener alligevel, at Europas geografiske centrum faktisk ligger i Hviderusland. For dem går Europa nemlig fra Atlanterhavet til Uralbjergene.

Og når vores medier nu en sjælden gang omtaler Hviderusland, er deres fokus på den hviderussiske husmor Svjatlana Tsikhanovskaja. Hun betegnes misvisende som »oppositionsleder«, hvilket er udtryk for journalisters hang til simple fremstillinger – væk med komplicerede processer. Det samme gælder den lige så misvisende betegnelse af disse protester som »revolution«.

Der er tale om en så kompliceret proces, at selv kommunister i Hviderusland og internationalt er uenige i vurderingen af denne udvikling – hvilket jeg vender tilbage til. Men det springende punkt er den almene vurdering af det post-sovjetiske Hviderusland og af Lukasjenkos politiske styre.

Statskapitalisme med blandingsøkonomi

I Hviderusland var der i 1991 ikke noget folkekrav om at bryde med Sovjetunionen. Det var jo takket være det socialistiske

samarbejde mellem unionsrepublikkerne, at republikken var genopstået af ruinerne efter den blodige tyske besættelse under Anden Verdenskrig. I samarbejde med andre sovjetrepublikker blev

der udviklet en omfattende maskinindustri og landbrug, som er bevaret og udviklet. Det er på grundlag af know-how fra sovjetisk matematik og kybernetik, at der nu er udviklet et omfattende nyt IT-potentiale.

I 1990-ernes turbulente overgangsperiode opstod et statskapitalistisk system med blandingsøkonomi. De fleste industri-virksomheder er statsejede, men den private sektor omfatter både bankvæsen, service og IT-sektoren. Den overklasse, der opstod i de år, tilegnede sig store formuer inden for disse sektorer samt ved fordelagtigt videresalg af russisk olie og naturgas.

Lukasjenko og hans regering har bevaret nogle af sovjettidens forudsætninger for et moderne samfund med en rimelig levestandard og højt uddannelsesniveau, men ikke forhindret, at de sociale modsætninger blev skærpet. Og i de perioder, hvor landet nu har været afhængigt af dyre kreditter fra Verdensbanken og Den Internationale Valutafond, har Lukasjenkos styre efterkommet politiske krav om asociale neoliberale tiltag. Dermed har man ikke levet op til uafhængighedserklæringens visioner (1990) om et »demokratisk« og »socialt orienteret samfund«.

Det autoritære styre

Ved landets første præsidentvalg i 1994 vandt den 39-årige Aleksandr Lukasjenko, tidligere skolelærer og direktør for en statsfarm. Han havde som formand for parlamentets antikorrupsionsudvalg med mediernes opbakning skabt opmærksomhed og respekt om sig selv. Selve valget er blevet beskrevet som »demokratisk«, men det viste sig snart at skulle blive indledningen til en politisk proces som gik i en helt anden retning.¹

I en turbulent tid fandt han det nødvendigt at skabe økonomisk og politisk stabilitet. Til det første mål satsede han på at omorganisere samfundslivet. Han indførte pr. dekret et system for socialt partnerskab. Det banede vej for de trepartsforhandlinger mellem regering, erhvervsliv og fagforeninger, som stadig gælder. Desuden blev der formaliseret et tæt økonomisk samarbejde med Rusland. Det andet mål, politisk stabilitet, blev omdrejningspunktet for det politiske liv i de følgende år. Lukasjenko fik straks oprettet nogle magtorganer, der ikke var omtalt i forfatningen, hvor især præsidentembedets administration samt en præsidentiel sikkerhedstjeneste fremover fik stor betydning for at cementere hans magt. Disse organer fortrængte lidt efter lidt regeringen og dens beføjelser. Derefter fulgte endnu en række tvivlsomme lovudspil, der styrkede centralmagten. Men da parlamentet begyndte at modsætte sig denne

tendens til magtkoncentration, fik han – ved at tilsidesætte forfatningen og afsætte formanden for den nationale valgkommission – i 1996 gennemført en folkeafstemning, hvor hans politik fik vælgerne opbakning. Nu kunne han opløse det folkevalgte parlament og etablere et helt nyt, der i stort omfang var sammensat efter hans ønske. Efter dette statskup fik han tillige ved en folkeafstemning i 2004 vedtaget, at der ikke mere er begrænsninger for, hvor mange gange han kan genopstille ved præsidentvalg.

Lukasjenkos dominerende position tillader ham sammen med en snæver kreds af embedsfolk i *Præsidentens administration* at kontrollere magtapparatet (inkl. retsvæsen, militær, politi, efterretningsvæsen) samt at dirigere både det statsejede og store dele af det private erhvervsliv. Tillige har han vist sig som en dygtig folketaler og manipulator. Han anvender i mindst lige så høj grad som Donald Trump fake news og råder over et omfattende propagandaapparat.

I kampen om magten har det autoritære styre ihærdigt brugt både hård og blød magt for at splitte tre potentielle politiske modstandere: *de national-konservative kræfter*, der især havde politisk medvind i begyndelsen af 1990-erne efter opløsning af Sovjetunionen; landets *fagbevægelse* samt *kommunisterne*.

Overfor *de national-konservative* anlagde Lukasjenko en dobbelt holdning. Dels overtog han dele af deres retorik og fremstillede sig som en endnu mere resolut forsvarer af Hvideruslands suverænitæt og en endnu større folkeven end dem; og dels støttede han den brede befolknings ønske om at bevare traditionelle nære bånd til Rusland og respekt for sovjettidens historie og sociale trykthed. Denne cocktail indgik i den statsideologi, som han har forsøgt at konstruere og implementere, samtidig med at han åbent kriminaliserede dele af den konservative bevægelse og tvang flere af dens nøglepersoner til at rejse i exil.

I forhold til *fagbevægelsen* gav han den officielle faglige LOs top forskellige privilegier inden for systemet, og samtidig kriminaliserede han de alternative fagforeninger, der opstod og som på fabriksgulvet førte en daglig kamp for ordnede arbejdsforhold og kæmpede mod en række asociale tiltag, som Lukasjenko og det officielle LO vedtog (fx tidsbegrænsede kontraktansættelser, loven om sociale snyltere m.m.).

En tilsvarende taktik blev anvendt for at splitte *kommunisterne*, der frem til midten af 1990-erne var en central politisk faktor. Den ene del, Hvideruslands Kommunistiske Parti (KPB) fik tildelt sekundære stillinger inden for systemet og diverse privilegier, imens den anden del, partiet LPSM (der siden 2009 hedder Venstrekræfternes parti »En retfærdig Verden«, *Spravedlivij Mir*, og som grundlæggende er imod præsidentstyre), blev diskrimineret og chikaneret. Det skete ved myndighedernes indblanding i interne organisationsforhold, herunder krav om udlevering af medlemskartoteker og administrative forbud mod at trykke og sælge partiaviser. I LPSM-partiets minimumsprogram beskrives en række borgerlig-demokratiske mål, som de gerne vil samarbejde med andre demokratiske kræfter om; og i et langsigtet, strategisk program skitseres udsigterne for en kamp for socialisme.

KPB optræder som tilhænger af et centraliseret autoritært

styre omkring en magtfuld præsident og accepterer stiltiende en gradvis afvikling af sovjettidens sociale trykthed, alt imens deres rolle som kommunister reduceres til ukritisk støtte til præsidentens dekretter. Partiet betragter dermed kampen for socialisme som en elitær proces, hvor udviklingen sker igennem en stærk centralmagt uanset dennes politiske og klasse-mæssige indhold. Overfor dem står LPSM-partiet, der ser udviklingen som et dialektisk forhold mellem magtstrukturer, der fastlægger bestemte rammer, og et levende samfund med en engageret og organiseret arbejderklasse. Og Lukasjenkos styre har altså udnyttet uenigheden i den kommunistiske bevægelse om taktiske og strategiske forhold.

En kombination af hård og blød magt har Lukasjenkos styre også brugt flittigt under de pågående protester. Dels har man med hård magt brudt retsstatens principper og udvist totalitære træk. Der er anvendt polititerror af en karakter, som landet ikke har oplevet i fredstid – hverken i sovjettiden eller i Lukasjenkos 26 år som præsident.² Og dels blød magt, fx i form af massiv manipulation og levering af fake news samt ved at konstruere fjendebilleder, som ihærdigt og loyalt bliver gengivet af statens TV. Således kopierer medierne Lukasjenkos tvivlsomme og hånende betegnelse af *de national-konservatives* rød-hvide flag. Det stammer tilbage til middelalderens polsk-litauiske dominans, men blev under Anden Verdenskrig også brugt af hviderussiske kollaboratører. Men når han af den grund kalder dette nationalkonservative flag for »fascistisk«, er det dog lige så diskutabelt som at beskyldte Dansk Folkepartis vælgere for at være »fascister«.

Efter 26 års undertrykkelse, hvor en oplyst befolkning er frataget muligheden for løbende at påvirke den politiske dagsorden, er der skabt en spænding mellem styret og store dele af befolkningen.

Protesternes former og aktører

Valgkampen i sommer havde været præget af et ualmindeligt engagement med støtte til oppositionskandidater, især til husmoderen Svjatlana Tsikhanovskaja. Men da valgresultatet 9. august lød på, at Lukasjenko havde vundet med 80 pct. af de afgivne stemmer, og det dagen efter blev meddelt, at alle stemmesedler i hast var blevet makuleret, blev folk vrede. Det er en udbredt opfattelse, at havde man bebudet, at han havde fået

55-60 pct. af stemmerne, ville det næppe have skabt særlige protester. Men at tilskrive ham 80 pct. blev set som en vild overdrivelse. Det blev gnisten, der fik det hele til at eksplodere.

De første ugers store demonstrationer på gaderne i Minsk og andre byer var præget af folks imponerende besindighed i forhold til en omfattende politivold både mod demonstranter og mod folk, der fredeligt gik på fortovet. Igennem resten af efteråret var det mest disse *hverdagens optog*, der vakte opsigt. Dels fordi det var forskellige sociale grupper, der deltog, og dels fordi de blev mødt af uproportionel brutal politivold og ydmygelse. Både på gaderne og i fængslerne. Da denne brutalitet tog til, ændrede de protesterende i Minsk taktik. Fra i starten at samles i centrum spredte man sig senere og gik i optog decentralt i 10-12 bydele. Til politiet og Lukasjenkos store irritation.

Den 19. august blev der af en række forretningsfolk og jurister omkring Svjatlana Tsikhanovskaja etableret et selvudnævnt *Koordinationsråd* (KS-råd). Det fik støtte fra liberale og konservative politikere, men blev hurtigt neutraliseret af styret. De fleste medlemmer blev fængslet og sidder indespærret, men mange er enten selv flygtet til udlandet (Polen og Litauen) eller blevet deporteret (udvist) af magthaverne. Og da de officielt registrerede oppositionspartier er hæmmet af ideologisk uenighed og af styrets undertrykkelse, findes der i Hviderusland *ikke* nogen samlet opposition og protestbevægelse. Derfor er det misvisende at omtale Svjatlana Tsikhanovskaja som oppositionsleder. I virkeligheden er hun mere et symbol end noget andet – hovedsagelig medieskabt.

Der er desuden skabt en kløft mellem mediernes fokus på dette KS-råd og dets faktiske virke. Rådets nøglepersoner har ikke afklaret, om deres mål var annullering af valgresultatet, udskrivelse af nyvalg og frigivelse af de politiske fanger – eller at udfordre magten. I december er der svage tegn på, at noget er ved at blive formuleret. Men det er alt for sent, da protesterne er inde i en afmatning. Og uden krav om social retfærdighed er der ganske vist tale om et antiautoritært opbrud mod magtelite, men i individets navn, båret af bestemte værdier inden for en i grunden borgerlig ideologisk ramme. Denne uklarhed har svækket protesterne, hvilket styret har udnyttet med hele sit arsenal af hård og blød magt. Alligevel vil de fortsætte, også på den anden side af vinteren.

Mindst lige så stor betydning for protesterne har den i Warszawa baserede tv-station *Belsat* og medieplatformen *NEXTA* haft. Sidstnævnte gruppe unge hviderussere, der virker separat fra KS, har koordineret flere af protestaktionerne. Det eneste fælles for KS-rådet og NEXTA er, at de begge opretholder exil-tilværelsen ved hjælp af EU-midler og med støtte fra vestlige fonde og NGO'er.

Imens landets faglige LO loyalt har støttet Lukasjenko, har *de alternative fagforeninger* dels hjulpet til med oprettelse af strejkekomiteer og dels ydet juridisk bistand til ansatte, der som deltager i strejker eller andre protester blev fyret. Især har Det Frie Metalforbund, der samarbejder med landets venstrekræfter, været aktivt.

Hvad angår det kommunistiske LPSM og andre af *de officielt anerkendte partier*, der er i opposition, så er de under

konstant politiovervågning og har svært ved at virke udfarende. De fleste har dog anvendt deres hjemmesider, og deres aktivister har deltaget i protesterne. Således har medlemmer både af selve LPSM og partiets ungdomsorganisation uddelt løbesedler, deltaget i demonstrationer med partiets flag og med flag fra det sovjetiske Hviderusland med hammer og segl – og flere af dem har også været udsat for politivold og fængsling.

En ny tilstand

Fem måneders protester har skabt en ny tilstand i Hviderusland. I store dele af befolkningen i Minsk og andre byer er der udviklet nye holdninger og nye samarbejdsmønstre. Protestbølgen har vist sig ualmindeligt udholdende og er hovedårsagen til, at situationen i landet er ændret.

Tidligere formåede myndighederne på knap en dag at kvæle protester og diskriminere oppositionen, som endnu var svag. Denne gang vil det næppe lykkes styret at feje denne vrede ind under gulvtæppet, som når man tidligere fik stigmatiseret demonstranter som femte kolonne, terrorister og narkomaner. Denne gang har styret med mord, tortur, utallige kvæstede og landflygtige hverken skaffet ro eller fjernet årsagerne til protesterne. De vil blusse op igen og igen – hvad enten det bliver efter næste valg, ved en afstemning om forfatningsændringer eller ved nye stramninger, som det skete i 2015 efter vedtagelsen af et famøst præsidentdekret om »sociale snyltere«. I 2020 er protesternes omfang vokset.

Og jeg taler om *protester* – ikke om *revolution*, som journalister ellers rask væk har gjort. Det, der sker i Hviderusland, har fra starten hverken været nogen revolution eller oprør. Der er ikke tale om at »flertallet af arbejdere forstår nødvendigheden af omvæltning«, men om protester og en reaktion mod noget utåleligt. Og de protesterende er med denne massemobilisering kommet et skridt videre end under tidligere masseprotester og har umiddelbart svækket tilliden til styrets institutioner. Denne sociale rejsning er på sigt vigtig og nødvendig. Den er dog kun en fase i en lang og hård kamp om dybtgående ændringer, hvor intet endnu er afgjort. De engagerede hviderussere har åbnet sig for hinanden. Takket være sociale medier er der skabt horisontale netværker med gensidig hjælp og en ny stemning af samhø-

rigthed. Men dette engagement er ikke præget af venstrekræfternes organisation eller værdier.

Det er de liberal-konservative kræfter og ikke venstrekræfterne eller arbejderbevægelsen, der i disse snart fem måneder har formuleret den offentlige dagsorden under højrekræfternes rød-hvide historiske symboler. De har taget ledelsen, men har kun appelleret til folks samvittighed og følelser. Dermed har de begrænset de protesterendes håb om ændringer. Når formanden for de tjekkiske kommunister Vojtěch Filip – med mange års kendskab til Hviderusland – beskriver den aktuelle situation, påpeger han, at når folk går ud på gaden »med drømmen om, at sandhed, retfærdighed og kærlighed vil kunne besejre løgn og angst«, er der tale om den samme naivitet som prægede den såkaldte fløjlsrevolution i Prag 1989. Man overser, at der samtidig handles bag kulisserne om magt og omfordeling af samfundets rigdom. De unge går ud med åben pande og tror, at bare Lukasjenko træder tilbage, så vil alt blive godt.³

At protestbølgen er aftaget en del i november 2020, siger ikke så meget. Efter mere end 100 dages kamp kan det ikke undre. Afmatningen skyldes fire komplementære årsager: 1) *coronabølgen* er også i Hviderusland inde i anden fase. Og foruden den almene smitterisiko er nogle blevet smittet, mens de var i fængsel; 2) almen *træthed* blandt protestdeltagere efter mange vedvarende aktiviteter uden at der er opnået fremskridt; 3) *fraværet* af betydningsfulde venstrekræfter og en organiseret arbejderklasse med klare visioner, paroler og organisation, samt 4) styrets uforholdsmæssigt *brutale undertrykkelse* og terror, kombineret med systematisk landsforvisning af aktive systemkritikere. I dette lys vil mange personer, der protesterer med stor civil courage og sund fornuft, men uden politisk og ideologisk erfaring, falde fra.

Et tilbageslag var forudsigeligt ud fra de givne vilkår. Optog og andre former for protest kan presse et autoritært styre, men kan ikke udfordre magten. Det kan ikke opnås ved at protestere i weekenderne og mandag gå på arbejde. Umiddelbart er det et bredt ønske om ændringer indenfor de eksisterende samfundsrammer, der er på dagsordenen, med afvikling af et autoritært styre, en reform af retssystemet og ophævelse af de mest asociale love. Forudsætningen for at komme i gang med en reel dialog er, at alle parter udviser gensidig respekt. Og her bør man forvente, at et første skridt må være, at styret løslader de politiske fanger. Lukasjenkos styre har i mindst ti år snakket om at reformere det politiske system, men hver gang er der dukket noget op, der har været vigtigere, så muligheden er blevet forpasset.

Lukasjenkos uforpligtende snak om forfatningsændringer er i skrivende stund kun en parodi eller imitation af de nødvendige ændringer. Derfor er der risiko for, at alt igen vil afhænge af hans personlige politiske instinkter. Men han kommer næppe til at sidde hele valgperioden ud. Spørgsmålet er, hvornår han træder tilbage og hvordan og i hvilken tilstand landet efterlades. Og her er protesterne og andre indenrigspolitiske forhold vigtige, men den storpolitiske kontekst spiller også ind.

Storpolitisk kontekst

Under den nuværende politiske krise har den storpolitiske kontekst ikke været dominerende. Demonstranterne har ikke båret blå EU-flag – sådan som de gjorde i 2014 under den ukrainske Majdan-opstand. Men i kulisserne har Vesten og især Rusland stået klar og indirekte spillet en rolle. At USA gennem NATO – og EU – ikke har blandet sig direkte i den politiske krise mere, end det er sket, skyldes flere årsager: egne interne problemer (i USA og i EU), læren af en fejlslagen indsats i Ukraine og en reel erkendelse af, at der i Hviderusland, også i oppositionen, ønskes tætte bånd til Rusland.

Ud fra historiske bånd, økonomiske og geopolitiske hensyn vil det nære forhold til Rusland fortsat eksistere. Det indser de fleste. Og Lukasjenko og hans tilhængere ser ikke Vesten som en del af løsningen på krisen. For ham er det væsentligt, at Vladimir Putin i et interview henvendt til Lukasjenko sagde, at hvis situationen glider ham af hænde, vil Rusland række ham en hjælpende hånd. Selvom Lukasjenkos styre af Rusland opfattes som en uforudsigelig allieret, så foretrækker Moskva status quo som det mindste onde.

Putins udmelding var vigtig for konfliktens parter i Hviderusland, men også for eventuelle vestlige overvejelser om indblanding. En ting er jo, at Vesten har sin dagsorden og sine visioner; noget andet er direkte indblanding, hvilket man har afholdt sig fra. Til gengæld styrkes Vestens selvtilid ved fortsat støtte til oppositionens højrekræfter og til hviderussiske studerende i udlandet, samt ved NATOs militære tilstedeværelse i nærområdet, som stresser både Rusland og Hviderusland.

EU har udtalt, at Lukasjenko som præsident savner demokratisk legitimitet. Desuden har EU indført sanktioner overfor myndighedspersoner samt forretningsfolk med tilknytning til Lukasjenko. Både hviderussiske og russiske oppositionskilder betegner dog disse skridt som forholdsvis milde og efterlyser, at Vesten giver indsigt i omfanget af Lukasjenkos indeståender i vestlige banker.

Hvad der derimod har udfordret Lukasjenkos stolthed, er hans personlige udelukkelse fra det olympiske arbejde. Desuden vurderes den norske kemikoncern *Yaras* kritiske holdning til repressalierne mod ansatte i samarbejdspartneren den hviderussiske koncern *Belarus-kalij* som et mere seriøst skridt, fordi det skader den hviderussisk industrigigants internationale ry.

Rusland vil fortsat være af vital betydning for Hviderusland, uanset hvem der er ved magten. Derfor er det vigtigt, at Vesten accepterer dette forhold ud fra overordnede fælleseuropæiske sikkerhedshensyn. Moskva ønsker en forudsigelig nabo i Minsk. Det har Lukasjenko ikke været, men han tåles – som sagt – som det mindst onde.

Set i et globalt og europæisk perspektiv vil det bedste være ikke-indblanding udefra. Man kunne ønske, at Helsinki-konferencens ånd (1975), der bidrog til at afslutte den kolde krig, kunne fremmes. Dvs. at Rusland og Hviderusland inddrages i fælleseuropæiske løsninger til fordel for sikkerhed og stabilitet – uden at hverken Bruxelles, Washington eller Moskva styrer det hele. Og løsningen på krisen i Hviderusland skal ikke være

Jeg har to ledestjerner

Tekst og foto: John Christoffersen

Den 18. maj 2021 fylder Agnes Ruben 90 år. Agnes' slægt er jødisk, og hun har været tilsluttet den kommunistiske bevægelse siden sin tidlige ungdom, medlem af DKP siden 1951. Derfor er den jødiske sekstakkede og den socialistiske femtakkede stjerne hendes ledestjerner.

Jeg sidder sammen med Agnes i hendes lejlighed på Hothers Plads, på Nørrebro i København. En lejlighed, som hun har fået meddelelse om, at hun til august skal tvangsflyttes fra. Der er serveret kaffe i et rødt krus med hammer og segl.

Agnes starter sin fortælling med, at hun er født i Larsbjørnsstræde i København:

Min far og mor og hele min slægt er jøder. Det betød at vi i forbindelse med den tyske besættelse af Danmark i 1943 måtte flygte til Sverige.

Nazisterne havde fået fat i kartotek over jøder i Danmark, og der var planlagt razzia om aftenen den 1. oktober. Men nazisterne planer var blevet røbet. Den 1. oktober 1943 indledte den

Agnes på sin elskede altan på Hothers Plads. Til august vil kommunen tvangsflytte hende, fordi de nedlægger hendes hjem som ældrebolig.

Fortsættes næste side

HVIDERUSLAND

skræddersyet til Bruxelles eller andre af Vestens dominerende kræfter. Den skal heller ikke være tilpasset Gazprom og russiske kapitalinteresser. Den skal derimod i størst mulige grad passe til folket i Hviderusland.

Hviderusland oplever et opbrud. Store dele af befolkningen er vågnet op, men står stadig midt i en uløst konflikt. Bevægelsen har været reaktiv, men er ved at vise sig som et politisk subjekt og har udvist udholdenhed og det som Vladimir Lenin kaldte »social kreativitet«. Denne folkelige rejsning virker dog ustruktureret og diffus. Dens muligheder og begrænsninger afhænger – udover af eget potentiale – også af den anden side, af den siddende magt, der i stor grad sætter rammerne for udfoldelsen af aktivitet og kreativitet. Og da egentlige samfundsændringer ikke vil komme fra magthaverne, må man håbe, at hviderusserne bevarer både kampviljen og fornuften og går skridtet videre og organiserer sig.

Alt dette vil vi igennem vores medier næppe komme til at høre om. Siden Lukasjenko yderst diskret tiltrådte præsidentposten og protesterne fortsatte, har vores public service medier ikke udnyttet de mange muligheder, der faktisk findes for at dække udviklingen. Det blev til en måned med forholdsvis tæt dækning af enkelte udvalgte episoder, uden det store overblik. Men nu er medierne tilbage i deres vest-centrerede spor. Atter med fokus på COVID, Lykkehjulet, bagedyster og på verdens navle, USA. Og kommer der undtagelsesvis en empatisk skildring af Hviderusland, så undgår man ikke, som eksempelvis i

dagbladet *Politiken* – at ende i de sædvanlige klicheer, nemlig – som det hedder i en kronik – at folkets bekymring angivelig skyldes, at man i dette »forstenede samfund ikke har formået at ryste sovjettiden af sig«. Så er vi tilbage til bedrevidende vestlige idealisters forenkling af sovjettidens mangfoldighed, uvidenhed om dens betydning for Hvideruslands genrejsning og om substansen i de pågående protester.⁴

Håbet om forandringer indgår i en af de sange, der – trods politisk uenighed og uklarhed – har forenet de mange protesterende i Hviderusland. Det er den berømte catalanske protestsang *L'estaca*, som er skrevet af Lluís Llach, og som i russisk-hviderussisk gendigtning hedder *Lad murene styrte*. Den stammer meget sigende fra kampen mod Francos styre i Spanien.

NOTER

¹ Mihalisko, Kathleen J., 1997. »Belarus: Retreat to Authoritarianism« – Karen Dawisha & Bruce Parrott (red.) *Democratic Changes and Authoritarian Reactions in Russia, Ukraine, Belarus, and Moldova*. Cambridge University Press: 223–81.

² Om Hvidbogen med om ofrene for polititerror, se: <https://news.tut.by/culture/709333.html>

³ Filip, Vojtěch, 2020. »Západ opět prokázal, že umí státy rozvracet, ale nikoliv budovat« (Vesten har vist, at det kan undergrave stater, men ikke opbygge dem) – *Halo noviny*, 10. 09.

⁴ Haubæk, Anne, 2020. »Kvinderne i Hviderusland...«, kronik i *Politiken*, 30. 11.

I stuen hos Agnes hænger opslaget om Stockholmmappellen med Picassos fredsdue.

tyske besættelsesmagt og deres håndlangere arrestationer af danske jøder. Mange jøder endte i tyske koncentrationslejre, men min familie blev advaret med beskeden: »I skal ikke være hjemme i aften«.

Vi var en familie på 6 personer. Far, mor og mine 3 søskende og mig. Det blev indledningen på 8 dage på flugt og i skjul. Det var svært at finde et sted hvor vi kunne skjule os samlet, så min far drog af sted med mine to brødre på 11 og 13 år til et sted hvor de kunne overnatte. Min søster på 8 og jeg på 12 år kom sammen med min mor over til en familie i baghuset på 3 sal. På 4 sal boede der en nazist. De voksne var bange for, han havde set os gå over gården med vores sengetøj og havde angivet os. Så vi måtte væk hurtigst muligt og til Sverige.

Næste dag fik vi en frygtelig meddelelse. Min farbror og tante og deres 4 børn var blevet taget under aftenens razzia. De var blevet hjemme i tillid til, at fredag aften, som er sabbat og jødernes nytår, kunne der ikke ske noget. De blev gennet op i en lastvogn og kørt væk. Senere fik vi underretning om, at de var ført til koncentrationslejren i Theresienstadt.

Den 2. oktober skulle vi mødes med en skipper på hjørnet af Øresundsvej og Strandlodsvej. I ly af mørket kom vi alle ned i Bådehavnen, hvor det viste sig at vi skulle med en robåd over Øresund. Men på Øresund havde tyskerne deres patruljebåde. Så medens vi sad mellem bådene og ventede på et gunstigt tidspunkt til at blive roet over, hørte vi lyden fra biler. Da der var mangel på benzin og det var kort før udgangsforbud, så var de voksne bange for, at vi var blevet stukket og det var tyskerne. Vi styrtede op til linje 5 i Østrigsgade, hvor det formentlig var den sidste sporvogn der kørte inden udgangsforbuddet. Da min

far som den første nåede frem, lige inden linje 5 var kørt, råbte han til vognstyrelsen: »I menneskehedens navn – vent!« Så linje 5 ventede, så vi alle kunne komme med. Den nat overnattede vi hos nogle bekendte på Toftegårds Plads. Men det var for farligt for vores familie at blive i København, så vi måtte rejse til Jyllinge ved Roskilde, hvor vi gemte os i et sommerhus. En dag tog min mor til København, og om aftenen kom hun tilbage i en bil for at hente os. Vi skulle overnatte i en lejlighed på Nørrebro Runddel i København for næste morgen, på 8. dagen for vores flugt, at blive sejlet til Sverige. Vi kendte ikke de mennesker der husede os. Vi lå rundt om på madrasser. Og næste dag fik vi rundstykker med smør.

Vi blev kørt ned til Skudehavnen, hvor vi skulle med en fiskerbåd over til Barsebäck. Det var 4 timer med angst og søsyge.

I disse dage var der kommet mange flygtninge til Sverige, så vi blev samlet i nogle forlægninger. Derfra kom vi til en lille by ved navn Kävlinge og videre til Lund, hvor vi sammen med mange andre flygtninge blev indkvarteret på vandrerhjem. Der gik kun 3 uger, så fik vi en lejlighed i Lund, og min far fik arbejde i Malmø. Efter at jeg havde gået i svensk skole en kort tid, blev der oprettet en dansk skole, helt fra 1. klasse og frem til studentereksamen. Og vi fik ad uransagelige veje danske skolebøger.

Den 4. maj kl. 20.36 kom frihedsbudskabet: »I dette øjeblik meddeles det, at Montgomery har oplyst, at de tyske tropper i Holland, Nordvesttyskland og i Danmark har overgivet sig... « Men vi vidste det faktisk ikke. Det var jo fredag aften, og vi

Billedet er ikke fra festivalen i Warszawa, men fra den 10. Verdensungdomsfestival i Berlin, DDR, 1973. Fra officiel publikation.

hørte ikke radio, når det var sabbat. Det var nogle naboer, der kom og meddelte os det skønne budskab.

Vi kom dog ikke hjem til Danmark før juni 1945.

Agnes gør en pause, man kan se på hendes ansigt, at tankerne flyver og at minderne vælter frem,

Jeg bruger pausen til at spørge: »Hvordan kom du i kontakt med den kommunistiske bevægelse?«.

Det var Stockholmappellen¹⁾. Den Jødiske Komité og Fredens Tilhængere samlede underskrifter bl.a. mod atomvåben. Appellen var blevet vedtaget på et møde for Verdensfredskomiteen (senere Verdensfredsrådet) i Stockholm i marts 1950. Efter 8 måneder var der rundt om i verden indsamlet mere end 500 millioner underskrifter og i Danmark ca. 135.000. I det arbejde mødte jeg DKU'ere og bl.a. min mand. Jeg blev medlem af DKU. Deltog i studiekredse, forskellige aktioner for afrustning og dejlige weekendophold og kurser i DKUs hytte i Tokkekøb Hegn ved Allerød i Nordsjælland.

En stor oplevelse var, da jeg i 1955 deltog i Verdens Ungdoms-Festivalen i Warszawa²⁾. At stå på et stadion sammen med mere end 30.000 andre unge fra mere end 114 nationer og på hver sit modersmål at synge »Børn af mange nationer« – den oplevelse glemmer man aldrig.

Jeg blev medlem af DKP Indre By i 1951.

Min mand Karl Breitenkamp, der var typograf, døde i 1962, og jeg blev alene med mine tre piger på henholdsvis 2, 5 og 8 år.

Jeg er uddannet på kontor og har haft arbejde hele mit liv og frem til jeg som 70-årig blev pensionist. Jeg har bl.a. været ansat i Blik og Rørs A-kasse på Lygten i København.

I 2006 flyttede jeg til denne ældrebolig på Hothers Plads. Jeg kunne ikke længere klare trapperne og mit syn var blevet dårligt. Men Københavns kommune mener der er for mange ældreboliger, så nu har de besluttet at vi skal ud af vores hjem og tvangsflyttes – hvorhen ved jeg ikke. Jeg skal være ude den 1. august 2021.

Med mit handicap og mit dårlige syn bliver det svært at flytte fra min nuværende bolig. Her kender jeg omgivelserne.

Her har jeg jo også mit sociale liv og føler mig tryk. Jeg kender naboerne og har mange venner både her og i vores nabobebyggelse Mjølnerparken. Jeg er aktiv i 10 forskellige foreninger, bl.a. Aktive Ældre på Nørrebro, hvor jeg går til Fitness og Onsdagsklubben. Og jeg er medlem af Pensionisternes Kulturforening af 1965, Horserød-Stutthof Foreningen, HK-seniorklub og Jødisk Seniorklub.

Men jeg bliver ikke så let at smide ud, forsikrer Agnes med fasthed i stemmen. Jeg har meddelt boligselskabet, at hvis jeg ikke bliver genhuset i en lejlighed på Hothers Plads, så nægter jeg at flytte. Selskabet har svaret, at hvis jeg nægter at flytte, så vil jeg blive sat ud med Kongens foged. Men denne kamp er ikke kun for mig selv, men for alle der er tvunget til at flytte, fordi man påstår der er for mange ældreboliger, selv om der er

Agnes er ikke religiøs, men holder alligevel fast i nogle af de jødiske traditioner fordi de giver hende gode minde fra hendes barndom. Den 9-armede jødiske lysestage er faktisk en 8-armet lysestage. Den benyttes til lysfesten Chanukah, som varer i 8 dage. Den niende arm er til at sætte det lys i, som man tænder de andre lys med.

lange ventelister. Jeg er sikker på, at mine venner, familie og pressen vil stå her, hvis de smider mig ud.

Noter:

1) Verdensbevægelsen *Les Partisans de la Paix*, som blev dannet på en fredskongres i Paris 1949. Blandt deltagerne var flere kendte personligheder som f.eks. Pablo Picasso, Charles Chaplin, Paul Robeson og Martin Andersen Nexø. Afholdelse af kongressen var en reaktion på uforsonligheden og våbenkapløbet mellem USA og Sovjetunionen samt faren og frygten for en 3. verdenskrig. Efter kongressen blev der over hele verden dannet nationale komiteer. I Danmark dannede Fredens Tilhængere.

Stockholm-appellen blev vedtaget på et møde for Verdensfredskomiteen i Stockholm i marts 1950. Appellen blev brugt til en international underskriftindsamling mod oprustning og for forbud mod atomvåben.

2) Verdens Ungdoms-festivalerne blev organiseret af WFDY (World Federation of Democratic Youth), på dansk DUV (Demokratisk Ungdoms Verdensforbund). WFDY blev dannet i London den 10. november 1945 på en verdensungdomskonference. Den første festival blev afholdt i Prag i 1947, herefter Budapest 1949, Berlin 1951, Bukarest 1953, Warszawa 1955, Moskva 1957, Wien 1959, Helsinki 1962, Sofia 1968, Berlin 1973, Havana 1978, Moskva 1985, Pyongyang i 1989, Havana 1997, Algier 2001, Caracas 2005 og den 19 Verdens Ungdoms-festival i 1917 i Sotji i Rusland, hvor der deltog 30.000 unge fra hele verden, heraf 53 fra Danmark.

Da julen blev

Julen er overstået. Kom du godt igennem den? Det er ingen selvfølge; for der var engang, hvor julen var forbudt, og hvor man kunne komme i fængsel for at fejre den.

Af Henrik Stamer Hedin

Ludvig Holberg

Har du ædt dig en pukkel til i julen? Runger det hult i din portemonnaie, når du åbner den, eller viser din bankkonto lutter røde tal? Så har du levet op til det, som er den

nordiske juls egentlige budskab.

Der tales massivt til vores dårlige samvittighed i julen. For nogle år siden var der nogen, der syntes, vi trængte til en ny julesang, så de udskrev en konkurrence, og under højrøstet markskrigeri blev der fundet en vinder: *Hvad er det, der gør jul til noget særligt?* Indholdet i denne sang er, at julemad og julegaver og julefest ikke har noget med jul at gøre: »Nej, julens stjerne lyser, når jeg ser/ det barn i krybben er så meget mer'.« Altså Jesus-barn og salmesang og dårlig samvittighed. Denne præstesnak har bragt julen i dårligt ry på venstrefløj, hvor mange i stedet foretrækker at tale om solhverv.

Men det er løgn alt sammen.

Julen er en gammel hedensk solhvervsfest, som har været fejret i Norden i hvert fald siden vikingetiden. Dens anledning og kerne, dens budskab, er overflod og frådseri og gavmildhed. Når høsten var i hus og øllet brygget, når de husdyr, som ikke var nødvendige for avlen, og som man ikke havde vinterfoder til, var slagtet, og når vinteren lagde sig tungt over landet, så var der ikke mere at gøre; årets arbejde var fra hånden, og man kunne heller ikke komme til at arbejde, når sneen lå tykt og frosten bandt. Til gengæld var alle fadbure fulde af sul og øl, og man havde tid til at feste. Så der blev festet, for der var velstand og overflod, solhvervet var kommet, og det gik mod lysere tider. Man »drak jul«, sagde man dengang. Øllet var det vigtigste.

Her i Norden fejrede man denne jule- eller solhvervsfest en uges tid inde i januar, når alle kunne se, at lyset var vendt tilbage. Astronomi var ikke jernaldernordboernes stærkeste side. Anderledes i de gamle kulturlande i Mellemøsten; her bestemte man meget tidligt solhvervet til den 25. december, kun en lille håndfuld dage senere end den faktiske dato, som er den 21. I Persien blev solhvervet fejret som guden Mithras fødselsdag, og denne tradition blev overtaget af den kristne kirke; mithraismen var en udbredt religion i det romerske kejserrige, hvor både materielt og åndeligt gods fra hele middelhavsområdet mødtes. Kristendommen og mithraismen var kun to af de åndelige strømninger, der på denne måde flød sammen i oldtidens forløber for EU. En tredje var dyrkelsen af den ægyptiske gudinde Isis, der med sit Horus-barn også blev overtaget af kristendommen og smeltede sammen med den persiske tradition om Guds fødsel på solhvervsdagen. Den kristne solhvervstradition er med andre ord også af hedensk oprindelse.

Men den nordiske solhvervstradition, julen, er lokal og dens navn et godt, gammelt dansk ord. På de romanske sprog er julens navn afledt af det latinske ord for fødselsdag, *natalis*; på fransk er det blevet til *noël*. I middelalderen forsøgte den missionerende kirke at udbrede ordet »kristmesse«; det blev optaget i engelsk (*christmas*), hvor man dog også har ordet *yuletide*, men i Norden slog det ikke an, og i tysk landede man på en slags kompromis (*Weihnacht* = hellignat). Kirken måtte acceptere, at nordboerne fortsat »drak jul«; men datoen blev flyttet, så julen også i Norden blev den 25. december.

En supplerende note om datoen: Mange danskere er af den opfattelse, at julen er den 24. december, hvor vi fejrer juleaften. Der er andre helligedage, hvor fejringen starter aftenen før, og hvor aftenen før selve helligdagen derfor er blevet det centrale; herhjemme gælder det Skt. Hans aften og Mortens aften, og i gamle dage fejrede man Hellig 3 Kongers aften (5. januar). Det hænger vist nok sammen med, at man i rigtig gamle dage regnede døgnets begyndelse fra solnedgang, eller som der står i Biblen (skabelsesberetningen i 1. Mosebog): »Og det blev aften, og det blev morgen, første dag.«

Middelalderen igennem og måske især i reformationstiden forsøgte kirken at komme julens forargelige hedenskab til livs. Men først for pietisterne i det 18. århundrede lykkedes det – næsten. Vi véd derfor en del om, hvordan man oprindeligt fejrede – eller drak – jul, fordi mange af de gamle juleløjer levede videre op i moderne tid, omend som noget, man havde dårlig samvittighed over.

Netop den dårlige samvittighed er et vigtigt træk ved handlingen i Ludvig Holbergs komedie *Julestuen*. Denne lille enakter fra 1724 hører bestemt ikke til baronens mesterværker og spilles vist ikke mere; men den er kulturhistorisk oplysende. Vi ser både de

forbudt

ugudelige juleløjer udspillet for vore (imaginære) øjne, og vi får også at vide, hvordan samfundet og ordensmagten så på dem i begyndelsen af 1700-tallet. Jeronimus, en sat borger i Æbeltoft, har tænkt sig at aflyse den ellers traditionelle julestue, for som han selv siger: »Gid jeg havde en daler for hver piges jomfrudom, der er gået af stablen ved sådanne lejligheder.« Han bliver dog overtalt af sin unge kone Leonora, der håber under festlighederne at komme i enrum med sin elsker Leander. Det lykkes også, for en af de lege, der leges, er blindebuk, og efter en listig plan, som Leonora har lagt sammen med tjenestepigen Pernille, er det Jeronimus selv, der skal have bind for øjnene, og så er der jo fri bane for Leonora og Leander.

Der leges også panteleg, ligesom blindebuk i dag en uskyldig børneleg, for så vidt den overhovedet huskes, men dengang et påskud for løssluppen erotik, som når Pernille hos Holberg får en ikke uvelkommen dom om at gå udenfor med et mandfolk efter eget valg og tælle stjerner. Man havde andre lege (der dog ikke leges i Holbergs Æbeltoft-julestue) med et endnu tydeligere erotisk islæt som »at nippe strå«, hvor den ene mellem læberne holder et kort halmstrå, som den anden så skal forsøge at fange med *sine* læber, og »at ælte julekage«, hvilket bestod i, at en karl og en pige blev lagt oven på hinanden på et bord, hvorefter det festglade selskab skulle »ælte« dem sammen. Stor moro! Og det hele blev skyllet ned med rigeligt øl, på Holbergs tid suppleret af brændevin.

Hos Holberg ender hele festen med, at »vægterne« (altså politiet) kommer og tager hele selskabet med i kachotten, for: »Véd I ikke, hvad som nylig er oplæst af øvrigheden?«

Det var netop sagen: Julen var blevet forbudt! Juleløjerne havde længe været en torn i øjet på præsterne. I 1563 var Fyns biskop på visitats på Lolland (som dengang hørte til Fyns stift) og skrev i sin beretning, at »høje fester ere udi stort vanbrug med verdslig bestilling, frådseri og drukkenskab om juleaften og den ganske julehøjtid med juleleg og andet ugudeligt væsen«.

Det »ugudelige væsen« måtte der selvfølgelig sættes en stopper for! Få år efter bispens visitats forbød provsten i Fuglse herred på Lolland, i 1590, at kirkeklokkerne blev brugt til at kalde til »den ugudelige juleleg«. I 1683 kom der et landsdækkende forbud i Christian V's Danske Lov, men skal man tro Holberg, hjalp det altså ikke.

Først med pietismen lykkedes det at komme juleglæden til livs. Den fremtrædende pietist Hans Adolph Brorson, der har digtet så mange af vore mest elskede julesalmer, digtede også disse linjer:

Bort, verdens juleglæde,
af hvert et hus og sind!
Hver følge nu med glæde
til barnet Jesum ind.
Bort, syndig legestue!
Vi vil i stalden gå
i Bethlehem at skue
vor Jesu hvilevrå.

Bort, syndsens natteveje,
som man tilforne gik!
Hver hjælpe at udfeje
den gamle juleskik
at danse og at stime
i verdens syndig id [dvs. gerning],
hvor kunne det sig rime
med Jesu fødselstid?

Hvor kunne nogen mene,
som har naturlig sans,
at vi vor gud kan tjene
med syndig drik og dans...

Hans Adolph Brorson

osv. osv. – der er 9 vers i alt!

Hvad enten det nu skyldtes pietisternes ihærdighed eller at samfundet ændrede sig, så lykkedes det efterhånden at få bugt med den syndige juleglæde, og vi fik den jul, vi kender i dag, med juletræ, salmesang – og dårlig samvittighed!

Så, kære læser – hvis du går rundt med dårlig samvittighed over dit ugudelige frådseri i julen, så trøst dig med, at du i virkeligheden har udlevet julens sande budskab og været med til at holde den ældgamle juletradition i live!

Så lidt *post festum* (dvs. efter festen): Glædelig jul – og godt nytår!

Udtalelse:**De offentligt ansatte har udvist samfundssind, og nu skal regningen betales!**

I starten af 2021 skal der forhandles nye overenskomster på det offentlige område. Forhandlinger, der utvivlsomt vil blive mødt af de statslige, regionale og kommunale arbejdsgivere med krav om løntilbageholdenhed og øget fleksibilitet.

Udgangspunktet for forhandlingerne synes da også umiddelbart vanskelige. Den manglende, forventede lønudvikling indenfor det private område vil ramme de offentligt ansatte grundet reguleringsordningen. En ordning, der skal sikre at løngabet mellem offentlige og private arbejdspladser forbliver intakt.

Efter finanskrisen i 2008 var der en tilsvarende situation på arbejdsmarkedet. Da man vedtog overenskomsten inden for det offentlige område i foråret 2008, havde man en forventning om en regulær lønstigning hos de privatansatte, som dog udeblev grundet den økonomiske krise, der for alvor fejede ind over landet i slutningen af 2008. Da de offentligt ansatte efter tre år igen skulle forhandle i 2011, blev det med et krav fra arbejdsgiverne om tilbagebetaling af dele af de lønstigninger, de offentligt ansatte havde fået i overenskomstperioden. En situation, der medførte reallønsfald hos alle de statsligt, regionalt og kommunalt ansatte lønmodtagere i årene derefter.

En tilsvarende situation må og skal forhindres. De offentligt ansatte har om nogen stået i front, når det drejer sig om Corona-krisen. Det er sygeplejersker, pædagoger, lærere, sosu-assistenter, rengøringsassistenter m.fl., der dagligt har skullet løse de opgaver, som epidemien har medført. Det er dem, der har skullet udvise fleksibilitet, indgå i beredskab, løse ekstra opgaver og udvise det »samfundssind«, som regeringen igen og igen har opfordret til.

Men de offentligt ansatte skal ikke kun møde en samfundsmæssig anerkendelse i form af varme ord og pæne hensigtserklæringer. De skal også kunne se en samfundsmæssig anerkendelse for deres indsats i form af en lønstigning, der reelt afspejler deres enorme indsats under Coronakrisen.

Derfor må og skal der lægges det nødvendige pres på regeringen for at sikre at den økonomiske ramme, der skal aftales til lønforbedringer indenfor det offentlige område, bliver af en sådan størrelse, at reallønnen ikke bare sikres, men at en reel lønstigning bliver virkelighed indenfor det offentlige område.

De offentligt ansatte har en velbegrundet forventning om en reallønsfremgang for deres store indsats. De skal ikke mødes med krav om løntilbageholdenhed og efterbetalinger!

DKPs faglige udvalg, 21. november 2020

Skub-indsamling 2020

Opgjort pr. 31. december 2020

Distrikt	Mål i kr.	Mål i %	Indsamlet kr.	Indsamlet %	Reelt %/kr.
Hovedstaden	28.000,-	100%	29.200,-	104%	104%/+1.200,-
Sjælland/Fyn	12.000,-	100%	17.488,-	146%	146%/+ 5.488,-
Midt-/Sydjysk	24.000,-	100%	14.947,75 (*)	63%	-37%/-9.052,-
Nordjysk	3.000,-	100%	7.845,- (*)	261%	261%/+4.845,-
I alt	67.000,-	100%	69480,75 kr.	104%	104%/+1.780,75,-

(*) Nogle bidrag er først indkommet efter 1.1.2021

Meddelt af Luis Monteiro

Bøger · Musik · Galleri
 Studsgade 12 · 8000 Aarhus C
 86 13 41 71
www.spartakusbogcafe.dk

Bogbutikken Spartakus i Aarhus har også i 2020 bidraget med 1.500 kr til Bladfonden.

Venskabsforeningen Danmark-Den Demokratiske Folkerepublik Korea:

Generalforsamlingsudtalelse

Befolkningen i Den Demokratiske Folkerepublik Korea har nu i årevis været ramt af og lidt under meget hårde og altomfattende økonomiske og politiske sanktioner og blokade først og fremmest initieret af USA. Dertil kommer en selviværksat isolation som beskyttelse mod Covid-19 pandemien i hele 2020.

Sanktionerne og blokaderne er iværksat for at tvinge DDF Korea til en ensidig atomafvæbning og i håbet om, at befolkningen får det socialistiske samfundssystem til at bryde sammen. Men mange års erfaringer i Korea har vist, at dette er en total fejlslaget strategi byggende på ønske- og drømmetænkning. En strategi der kun straffer befolkningen. DDF Koreas regering har som et mål skabelsen af en atomvåbenfri Koreahalvø, men har været tvunget af omstændighederne til at udvikle et tilstrækkeligt afskrækkende våben til at modstå den militære trussel fra USA. USA er til stede på koreansk jord med deres mest avancerede våben og et stort antal soldater.

Årtier har vist, at vejen ud af dette dødvande i Korea ikke sker ved yderligere at stramme sanktioner og straf imod DDF Korea. Tværtimod vil en afskaffelse eller lempelse af sanktionerne fungere som en konstruktiv fremstrakt hånd til genoptagelse af dialogen mellem DDF Korea og USA. En dialog om atomafrustrning af hele Koreahalvøen og en fredsaftale og normalisering af relationerne mellem de to lande. Dermed også et stort skridt i retning af afspænding og fred i Korea, der samtidig vil lette vejen for en genåbning af Nord-Syd forsoningen i landet.

Vi opfordrer den danske regering til at tage skridt til at skifte kurs i Koreapolitikken væk fra sanktioner og blokade og til at tage initiativ til at påvirke både FN, EU og den nye kommende administration i USA til et kursskifte med ophævelse af sanktioner og for genåbning af en fredelig dialog mellem DDF Korea og USA.

STOP DE UMENNESKELIGE SANKTIONER OG BLOKADE IMOD DEN DEMOKRATISKE FOLKEREPIBLIK KOREA!

STOP DEN FJENDTLIGE POLTIK OVERFOR DDF KOREA!

GENOPTAG DIALOGEN I KOREA!

28. november 2020

Koreas Arbejderparti holdt sin 8. kongres 5.-12. januar 2021 i Pyongyang med cirka 5000 delegerede og 2000 observatører og gæster. DKP sendte en hilsen.

Nytårsudtalelse fra Dansk-Cubansk Forening:

Trods smuk i modvind fortjener Cuba medvind i 2021

Når vi gør status på 2020, kan vi se tilbage på et år, der har budt på store vanskeligheder og udfordringer, som for cubanerne er nærmest uden fortilfælde.

Fra USA har Trump-regeringen strammet blokaden til det mest brutale niveau siden blokaden startede i begyndelsen af 1960'erne. Af en rapport til FN fremgår det, at blokaden koster Cuba 5,5 milliarder dollars om året. Det svarer til knap 100 millioner kroner hver dag året rundt. Cuba er udsat for en økonomisk krig.

Samtidig mistede Cuba med corona-pandemien sin mulighed for at sikre sig helt afgørende indtægter fra en solid og voksende turisme. Dertil medførte corona-nedlukninger et betydeligt fald i nationale produktioner, så pandemien har kostet Cubas hårdt pressede økonomi dyrt.

I den situation har det været imponerende og bekræftende at se, hvordan Cuba og landets befolkning med fællesskab, solidaritet og socialisme har været i stand til at håndtere corona; og målt på smittede og døde været blandt de absolut bedste i verden – mens den store nabo i nord dyrker markedet og individualismen og må udvide sine massegrave.

Og ikke nok med det. Cuba er kommet andre lande til undsætning i kampen mod corona. Over 3000 cubanske læger og sygeplejersker har arbejdet eller arbejder stadig i 39 lande, hvor de redder menneskeliv.

Og nu, hvor verden står med muligheden for at vaccinere mod corona ser vi, at mens rige lande hamstrer monopolernes vacciner, så udvikler Cubas forskere flere typer corona-vacciner, der giver håb også til verdens fattige millioner.

Her ved årsskiftet véd vi, at den cubanske befolkning og de delegerede, som er valgt til Folkemagten, travlt diskuterer og lægger meget nyskabende planer og valutareformer for det kommende år. Vi ser frem til i 2021 at opleve resultaterne heraf på de forskellige samfundsområder.

Venskab og solidaritet er kerneværdier i Cubas revolution. Cuba yder og Cuba modtager solidaritet. Netop ved dette årsskifte fejrer Cubas Institut for Venskab mellem Folkene – ICAP – 60-året for stiftelsen. Næsten 1.500 venskabs- og solidaritetsorganisationer i cirka 150 lande ønsker ICAP og Cuba til lykke i ord og handling.

Dansk-Cubansk Forening vil sammen med den verdensomspændende solidaritetsbevægelse give Cuba håndslag på fortsat kamp mod USA's blokade. Som del af den europæiske kampagne #UNBLOCKCUBA skal vi sammen ændre dansk og europæisk ligegyldighed og eftergivenhed over for USA's kriminelle blokade mod Cuba.

Vi vil støtte den igangværende globale bevægelse for nominering af Cubas internationale læger og sygeplejersker til Nobels Fredspris i 2021.

Vi glæder os over det styrkede solidariske samarbejde mellem Cuba, Venezuela, Bolivia, Nicaragua og den række caribiske østater, som tilsammen udgør ALBA: Den Bolivarianske Alliance for Amerika.

Dansk-Cubansk Forening har omkring 800 medlemmer. Otte partier, organisationer og fagforeninger er kollektive medlemmer af Dansk-Cubansk Forening, der har lokale afdelinger i fem byer og landsdele, mens der er aktive cubavenner i flere andre byer.

Sammen sender vi vores solidariske nytårshilsener til Cuba og cubanerne, som har stået skulder ved skulder og bragt Cuba gennem et vanskeligt år og praktiseret nationalhelten José Martí's ord om, at »Fædrelandet er menneskeheden«.

Trods smuk i modvind fortjener Cuba medvind i 2021.

Dansk-Cubansk Forenings hovedbestyrelse, december 2020

Vinderne i sidste års Cuba-lotteri

Årets store lotteri er gået over al forventning i et corona-år. De 4900 lodder a 20 kr. er solgt på nær 30. Nu skal vinderne have deres præmier – købere, sælgere og sponsorer skal have tak.

Søndag den 6. december præcis klokken 17 åbnede Krista Sørensen fra lotterigruppen kuverten fra Notarius Publicus og bekendtgjorde vindernumrene, som er:

- Rejsegavekort på 16.000 kr. til flybilletter til Cuba: 1085
- Weekendophold på Hotel Havanna i Varberg: 4353
- Specialpræmie; Yaneisy og Felix underholder ved din fest: 3364
- 2 flasker rom Santiago de Cuba (carta blanca og anejo 7 år): 2138+4213+4590
- 1 flaske Havana Club rom 7 år: 1582+2576+2606+2789+3373+4766
- Gavekort på 200 kr. til Dansk-Cubansk Forenings butik: 840+1586+2797+3597+4050
- 2 stk. Havanna-cigarer: 1718+2666+4058+4084+4386

Vinderne skal kontakte Dansk-Cubansk Forening for udlevering af præmier inden 1. februar 2021.

Mail til: post@cupavener.dk eller skriv til DCF, Høffdingsvej 10, 2500 Valby. Eller ring 38101550 (onsdage kl.17-19).

Samtidig benytter vi lejligheden til at sende en nytårshilsen med tak for samarbejdet i det forgangne år til alle læsere af Skub og medlemmer af DKP.

VIVA CUBA!

En stemme tav

Den 3. januar 2021 døde **Inge Nielsen**, »røde Inge«. Dermed forstummede en stemme, der var kendt i Fredericia by og byråd.

Inge blev født i Nykøbing Falster 1919, men flyttede som 18-årig til sine bedsteforældre i Odense. Her mødte hun sin mand Arne Nielsen og fik med ham to børn, Jens og Hans.

I Odense kom hun i kontakt med Petra Pedersen, DKP, og Inge og Arne blev medlem af DKP. I 1941 bad partiet dem om at flytte til Fredericia og ikke give sig til kende før en henvendelse fra de lokale. Det førte til illegalt arbejde gennem hele besættelsen som kurer og trykkere af det illegale *Land og Folk*.

I 1942 blev de anholdt for denne virksomhed, men en kvik rengøringsdame brød politiets plomber og gjorde lejligheden HELT ren. Det reddede formentlig deres liv. De blev dømt til 5 måneders fængsel i Vestre, men slap, efter straf, ud mod at erklære, at de ikke ville deltage i politik.

Det gjorde de så! Løsladelsen førte til yderligere illegalt arbejde.

I 1946 blev Inge valgt til Fredericia byråd og indvalgt i DKP's centralkomite.

Hjemmet på Honorésvej blev kendt som »det lille socialkontor«. Der søgte menigmand hen, når man havde ramt panden mod byråkratiets mur.

Inge foragtede magten ovenover og tjente dem, der kom i klemme i systemet. Især vandværkssagen fra Fredericia blev kendt. Den er vel beskrevet i Chris Parøs bog *Over åen at hente vand*.

Kort fortalt handlede det om korruption. Kemp og Lauritzen ville gerne bygge et nyt vandværk, men maskinpasser Åge Klüwer påviste, at der var rigeligt vand i det eksisterende vandværk. Åge blev først rensat 8 år senere efter omfattende chikane.

To gange blev Inge ikke genvalgt, men derefter altid valgt som den stemme (menigmands), der manglede i byrådet.

Inge udførte også et stort arbejde i kulturudvalget, hvor hun var næstformand. Hun havde en god evne til at samarbejde med alle, uanset politiske opfattelser, både i byråd og amtsråd.

Frygtet var hun når hun ringede til rådhuset og forlangte at tale med borgmesteren. Mange af dem har måttet lægge øre til Inges skånselsløse kritik.

Nu er stemmen blevet tavs, men må dette følge hende:

Du være de fattiges værner
du være de riges ris!
da får du ej ordner og stjerner,
men bævende læbers pris.

Hans Nielsen

PS: Chris Parøs bog blev i øvrigt forbudt og beslaglagt. Jeg er dog i besiddelse af to eksemplarer.

Desuden kildemateriale i *Fredericiabogen* 2016

Vi må sænke fanen

Onsdag d. 6 januar kunne jeg i min daglige avis læse, at Røde Inge – **Inge Nielsen** fra Fredericia – var død. Inge var en af de meget dygtige og trofaste kommunister, som også for mig var et fyrtårn.

Jeg kom i Københavns Borgerrepræsentation som afløser for Ludvig Hansen i 1973. DKP havde dengang kun én plads på Københavns Rådhus, men vi havde rundt omkring meget dygtige byrådsmedlemmer, som altid var parat til at stå mig bi med råd og hjælp.

Jeg var nok aldrig så tæt på Inge, som jeg var på Steff i Køge og Marker i Slagelse, men fra *Land og Folk* og fra møder i DKP lærte jeg, også af Inge, hvordan man som ene medlem af et byråd kunne rejse de krav og ønsker, ganske almindelige mennesker havde.

Inge havde også været aktiv i støtten og hjælpen til de tyske antifascister, som var i Danmark. For mange år siden kom der et par tyske historikere fra DDR. De søgte materiale, som var fremstillet her i landet, men skrevet på tysk og illegalt bragt til Tyskland. Sammen med en anden god kommunist, Jakob Rasmussen fra Sømandene, havde vi et møde med disse to tyskere, og de kunne fortælle, at de også skulle besøge Inge i Fredericia, og at de havde hilsnet med til hende fra tyske kammerater. De havde meget, og godt, at fortælle om Inges solidariske arbejde.

Jeg ved ikke, hvilken af de kommunistiske organisationer Inge var tilsluttet, men jeg har aldrig været i tvivl om, at Inge til det sidste var kommunist. Vi har alle en god grund til at gøre et kort ophold og sænke den røde fane.

Jørgen Tved

Jørgen Buch

Kunstmaler og grafiker 20.juli 1943-5. januar 2021

Mindeord af Annette Mørk, formand for Horserød-Stutthof foreningen

Han stillede altid op, når der var politiske arrangementer, møder eller festlige lejligheder. Hvis hans kunst kunne bruges politisk eller give penge til venstrefløjens mærkesager, gav han både sig selv og sin kunst til det gode formål.

Han var vidende og videnopsøgende, og hans standpunkter var altid en kritik af arbejderklassens forhold, kapitalismens altødelæggende svøbe og vigtigheden af for altid at kæmpe mod krig og uretfærdighed.

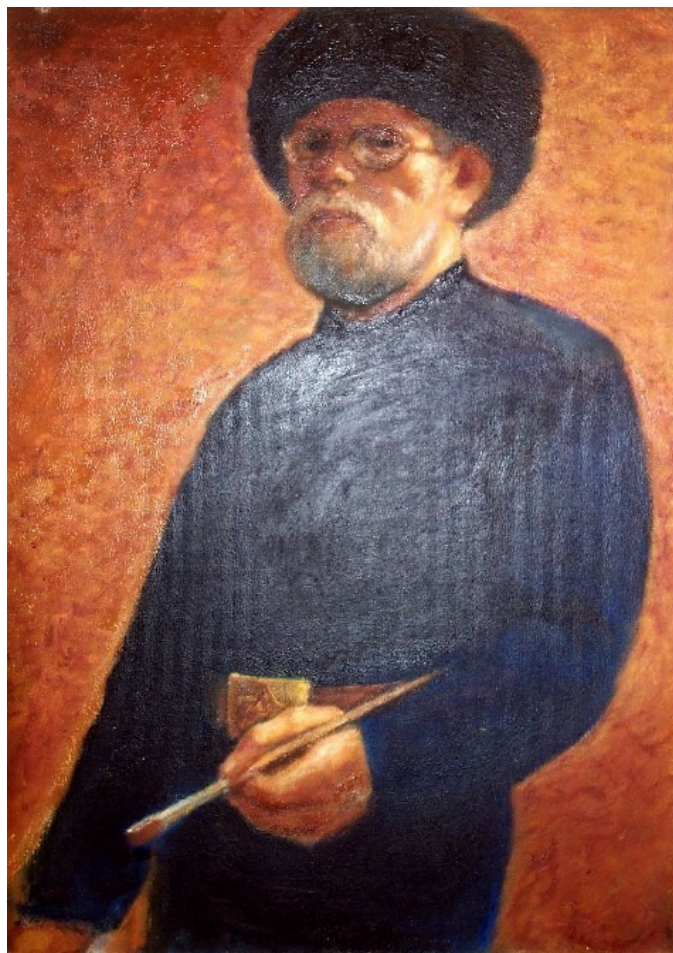
Et smukt minde, jeg har, er en uge for få år siden, hvor vi skulle rydde op i hans atelier, hvor hans store passion for klassisk musik og opera blev spillet højt, og vi umusikalske forsøgte at synge med (mest mig) – Jørgen havde det mere med at sige: »Nu kommer det.....lyt!«

I forhold til Horserød-Stutthof foreningen mødte han trofast op til vores arrangementer, og vi fik tryk og postkort af hans kunst, som vi kunne sælge til fordel for foreningen.

Jørgen Buch gik på Kunstakademiet hos Søren Hjorth Nielsen 1964-69 og fortsatte på akademiet i Leningrad 72-73 og i Berlin 75-76. Han deltog på Forårsudstillingen i 71 og 72 samt Efterårsudstillingen i 74; men har i øvrigt udstillet flittigt nær og fjern i ind- og udland, blandt andet Moskva, Berlin, Havanna og Barcelona. De sidste år var han en fast bestanddel af kunstergruppen »Maj93«, som årligt udstiller i Helligåndshuset. Han står i *Weilbachs kunstnerleksikon* og har en fast udstilling i Kunsthalle Rostock.

Han var den politiske maler. Ofte har Jørgen Buch været inviteret med, hvor temaet har været et politisk budskab som »fred i verden«, »arbejdsret« eller »demokrati«. Jørgen Buchs politiske maleri fik ganske pressens bevågenhed, da 7 af hans malerier blev bortcensureret og fjernet fra NGO-Forums kongreslokale i 1995, idet de blev opfattet som for politisk stødende af generalsekretæren.

En af de priser, han fik, var Gelsted-Kirk-Scherfig Prisen. Prisen tilfalder skabende kunstnere: forfattere, skuespillere, musikere, malere osv. – folk, der på den ene eller anden måde følger samme spor som de tre store forfattere (for Scherfigs vedkommende også billedkunstner, som bekendt), prisen har navn efter.

Selvportræt

I 2011 fandt prisoverrækkelsen sted den 12. december i en stuvende fuld sal i Krudttønden på Østerbro. Det kunne ikke være mere fortjent, end at maleren Jørgen Buch var en af de to hovedprismodtagere det år, og en sjælden offentlig anerkendelse af en fremragende kunstner, som stædigt har fulgt sin egen røde tråd uanset, hvilke vinde der blæste i de toneangivende borgerlige kredse.

I sin motivering for pristildelingen fremhævede Hans Henrik Brockdorff ikke mindst en hel stribe af Buchs væsentlige politiske malerier, som utvivlsomt er centrale for forståelsen af hans indsats. Men Jørgen Buch er også en betydelig skildrer af natur og landskaber, ofte bylandskaber, og af mennesker, ofte i form af portrætter.

Tak fordi du var her og berigede mange menneskers liv. Mine tanker går til Evelyn Mittmann og Jørgens to døtre.

Oskar Hansen – digteren med et ben i hver lejr

Af John Poulsen

Da jeg blev medlem af DKU i slutningen af halvtredserne, var det en tradition, at vi startede medlemsmøderne med sange som »Når jeg ser et rødt flag smælde«, »Ungdom er ikke det sløvede sind« eller »Det er stormens sang der lyder«. I midten af tresserne fik vi lejlighed til at møde forfatteren til sangene, Oskar Hansen (1895-1968), ved et arrangement i DKU, og i et interview i *Land og Folk* i maj 1966 fortalte han: »Ja, og jeg husker et møde med »jeres« unge. De sang godt, gjorde de, og de havde givet over 2 kr. i entré, og der var ikke noget med kaffe og boller.« Men ud over Oskar Hansens sange kendte vi, ligesom de fleste i dag, ikke meget til hans gøren og laden. Heldigvis har forfatteren Jens-Emil Nielsen nu, godt 50 år efter hans død, skrevet en biografi om ham, der med sympati og loyalitet, men uden næsegrus beundring fortæller om mennesket bag digtene.

Fra DKP til socialdemokratiet

Oskar Hansen var ligesom sin far uddannet typograf og blev aktiv i Socialdemokratisk Ungdomsforbund (SUF), det senere DKU, og var med til at stifte DKP i 1919. Sin journalistiske karriere startede han i 1913 i SUFs blad *Fremad*, og det var derfor naturligt, at han blev ansat som journalist på DKPs avis *Arbejdet*, som i 1921 kom til at hedde *Arbejderbladet*. Udover journalistiske opgaver var han også anmelder og skrev digte til bladet. I 1922 forlod han skuffet DKP, fordi »de skændtes for meget til at jeg kunne følge med«, og vendte tilbage til Socialdemokratiet og blev journalist på deres eftermiddagsblad *Klokken 5*. Da det lukkede i 1930, kom han over til *Socialdemokraten*, hvor han var indtil 1960.

KNÆK SABLEN! BRYD KRONEN! STYRT KIRKEN!

Før han som 17-årig blev politisk aktiv, havde han i fritiden været bryder, og hans atletiske fremtræden var måske årsagen til, at han til 1. maj demonstrationen i 1917 (i bogen står 1915) blev udpeget til at bære SUFs banner med teksten: KNÆK SABLEN! BRYD KRONEN! STYRT KIRKEN! Det var en parole som politiet ikke kunne lide, og de

angreb demonstrationen for at fjerne banneret, men i første omgang fik de fat i et forkert. Til sidst blev der sat ridende politi ind, og det lykkedes at erobre og ødelægge banneret. Disse paroler holdt han fast ved hele sit liv, og ikke mindst sin republikanske holdning. I en upubliceret artikel fra 1930 skriver han ironisk om Chr. den X's statskup i påsken 1920 for at vise sin utilfredshed med, at *Socialdemokraten* havde skrevet pænt om kongen, da han blev 60 år. Den fik heller ikke for lidt, da han i 1956 i et digt ironiserede over, at H. C. Hansen havde inviteret kongen og dronningen til en middag i sit hjem. Digtet blev dog aldrig trykt, fordi DSU's og Frit Forums blade trak deres tilsagn om at bringe det tilbage.

Det røde flag

Allerede i en ung alder begyndte han at skrive digte, og det første blev trykt i 1913. I 1920 blev hans sang, »Rød flagsang«, udgivet af SUF, og derefter blev det til ikke så få sange, der hylde den røde fane. »Når jeg ser et rødt flag smælde«, der blev skrevet til et DSU-arrangement i

sommeren 1923, er *Rød flagsang*. Udkom som hæfte med tekst blevet hans mest og noder i 1920.

kendte og sungne sang. I en artikel i web-avisen *Pio* i 2018 prøver den socialdemokratiske historiker Martin Grunz at analysere den og når frem til, at den er udtryk for at Oskar Hansen er blevet socialdemokrat, i modsætning til »Rød Flagsang«, der var revolutionær og skrevet mens han var medlem af DKP. Bl.a. fremhæver han at der bruges udtrykket »fredelig færd«, men glemmer, at lige efter står der »den var forrest i stormklokkens klemte«. Historikeren Flemming Hemmersam vurderer ham anderledes og har skrevet, at Oskar Hansen var svær at styre og nogle gange var »så langt ude på venstrefløjen, at det næsten var umuligt at hale ham tilbage igen«.

Lystige viser

Det blev ikke kun til politiske sange, men også mange i den mere lystige genre, for Oskar Hansen var også til fest og farver. F.eks. »En vise om tre små musikanter«, som blev bragt i *Klokken 5* i april 1924. Den blev kendt af hele den danske

befolkning, da Kurt Ravn som »Røde« i TV-serien Matador optrådte med den til sit bryllup med Agnes. I 1980 indspillede han den på en EP, og den er også med på Peter Abrahamsens CD »Frihed, ret og tro – Oskar Hansen 100 år«, som udkom i 1995. 1930'erne var hans mest produktive periode, hvor han også leverede mange bidrag til de Røde Revyer og skrev sangen »Danmark for folket« i 1934.

Krigen og striden

Under besættelsen tog han aktivt del i modstandskampen som medlem af den socialdemokratiske gruppe Ringen. I 1944 var han lige ved at blive arresteret af Gestapo i en sporvogn, men hans søn nappede hans mappe med illegale blade og blev arresteret, vel vidende at faderen med sin sukkersyge ikke ville kunne klare et fængselsophold. Sønnen endte i Frøslevlejren efter hård behandling hos Gestapo, mens Oskar Hansen måtte flygte til Sverige.

Da Oskar Hansen kom hjem, genoptog han sit arbejde på *Socialdemokraten*, men det var ikke uden problemer. I 1947 følte han, at han ikke fik opgaver nok, og truede med at sige op, men åbenbart blev der fundet en løsning, for han blev på bladet. Allerede i 1955 var han blevet meget vred over, at bladet havde strøget et afsnit i et fødselsdagsinterview, som han derfor ikke ville have bragt. Han udtalte bl.a.: »Og er vi ikke ved at komme derhen, at hvis bare en mand rokker lidt med venstre øre, så hviskes eller råbes der: Han er kommunist.«

Den nye redaktion på *Aktuelt*, som *Socialdemokraten* kom til at hedde i 1959, indskrænkede lidt efter lidt hans stofområde, så

det til sidst kun omfattede kolonihavebevægelsen, og han oplevede, at en række artikler blev kasseret, som han dog fik trykt andre steder. Bitterheden over behandlingen fik ham til i en sen natte-time at skrive sin udmeldelse af partiet, men den ikke blev sendt. Det var hans opfattelse, at de nye folk på *Aktuelt* i højere grad dyrkede kynismen end socialismen, og det huede ham ikke. Uoverensstemmelserne endte med, at han fratrådte i 1960 efter 38 års virke med en årlig »understøttelse«, som skulle genforhandles, når han fyldte 70 år.

Men han holdt ikke op med at skrive, og hans artikler og digte blev i stedet trykt i bl.a. den socialdemokratiske avis *Bornholmeren* og i forskellige fagblade. Hele sit liv var han en flittig forfatter og det skønnes, at han har skrevet mere end 2.800 digte, sange, revyviser mv. Da han døde, blev bisættelsen holdt i Folkets Hus på Enghavevej, hvor de Røde Revyer var blevet opført og hans sange sunget til møder i fagbevægelsen. Kisten var omgivet af røde faner.

Mange har udnævnt Oskar Hansen til socialdemokratiets hofpoet, men i virkeligheden blev han, som Morten Thing har udtrykt det, »ved med at stå med et ben i hver lejr«, og det var nok ikke for ingenting, at han i et digt fra 1930 skrev, at der var to grave, han gerne ville lægge røde roser på. Det var Lenins og Liebknechts.

Jens-Emil Nielsen: *Når jeg ser et rødt flag smælde*. Forlaget Her og nu. 152 s. 249 kr.

Peter Abrahamsen: *Frihed, ret og tro. Tekster af Oskar Hansen*. Exlibris. CD. 149 kr.

Den ene spilled Banjo,
den anden Mandolin,
den tredje af Harmonikaen fik saa sære Hvin,
naar de gik henad Veje,
de standsed ved hver Gaard
og spilled de smaa Viser, der til Pigehejter naar.

Saa spillede de trende
for Godtfolk rundt om Land,
de spillede for Kone og de spillede for Mand,
men mest dog for de Piger
der lo, naar de kom nær,
men der var en de elskede tilsammen, hver især.

En podekvists historie

Af Margit Andersen

Hellere sent end aldrig, siger man, og det gælder også denne omtale af en bog, der tilfældigt kom mig i hænde for nylig. Det drejer sig om Akiba Perlmutter's erindringer fra 1907 til 1945, som efter hans død i 1981 blev udgivet af hans søn i 2013. *En podekvist* er bogens titel, og en sådan var Akiba, en gren der blev anbragt på et fremmed træ og voksede videre der uden at have samme rod. Hans forældre var polske jøder, der på flugt fra fattigdom og pogromer havnede i Danmark i begyndelsen af 1900-tallet. Da han var et par år gammel døde hans mor, og faderen forsvandt kort efter. På det tidspunkt var det jødiske samfund i København en lille stat i staten med eget fattigvæsen styret af Mosaisk Trossamfund. Herfra sørgede man indtil voksenalderen for Akiba, der blev anbragt i pleje forskellige steder, nogle bedre end andre, men altid følte sig som en fremmed fugl i reden.

Skildringen af barndomsårene giver et levende billede af livet blandt de fattige jøder i det indre København, hvor regler og ritualer blev overholdt med de små midler, man havde til rådighed, og for Akibas vedkommende med hjælp fra fattigvæsenet og velgørende rige jøder. For eksempel fik han til sin Bar Mitzwa, en slags konfirmation, af en velhavende mand doneret en skræddersyet habit. Skolegangen på den mosaiske drenge-skole var med op- og nedture, men klassisk musik fik han et nært og kært forhold til, da han en tid boede hos en familie, der fik fribilletter til mange koncerter. Da han kom i lære som gravør, lærte han at tegne, og hans værge sørgede for, at han fik ekstra tyskundervisning, hvad der gav ham et indgående kendskab til klassisk tysk litteratur. Han bevægede sig således ind i en lidt intellektuel udvikling uden ej heller at føle sig hørende til der.

Der kom piger ind i billedet, og dem havde han et godt øje til, han fik forskellige jobs, var indimellem arbejdsløs og undertiden endog hjemløs, men han var ikke bleg for at kaste sig ud i, hvad der bød sig. Meget morsomt skildrer han sin karriere som ung tjener på passagerskibe. På Kommune Hospitalet blev han en tid tillidsmand for portørerne, der dengang var undergivet tyendeloven, og hermed begyndte hans faglige og politiske udvikling. Han blev medlem af DKP og avancerede til at blive ansat i partiet med titel af forretningsfører i København. Ar-

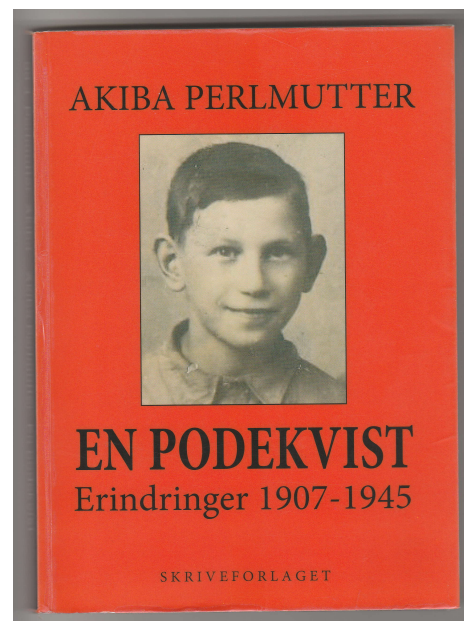
bejdet bestod hovedsageligt i at sælge kontingentmærker og arrangere større fester med kunstnerisk underholdning.

Dette ansættelsesforhold fik en brat afslutning i 1938 i forbindelse med Frederikshavnersagen, hvor to nybyggede spanske trawlere blev sænket for ikke at falde i Francos hænder. Den ak-

tion var partiet ikke begejstret for, og selv om Akiba ikke havde været direkte involveret i den, måtte han aflevere sin partibog. Han havde nemlig huset nogle af Richard Jensens folk, og dertil kom at han i forbindelse med skolingsvirksomhed var fremkommet med en kritik af Sovjetunionen, der på højere sted gav anledning til mistanke om trotskistiske tendenser. Dette førte til, at han, da han under krigen blev anbragt i Horserød, blev modtaget med kulde af de andre indsatte, men det ændrede sig efter nogen tid.

Det der er så positivt ved bogen er, at forfatteren ikke er bitter, men fortæller med humor, selvironi og beskedenhed. Bortset fra om aftenen den 4. maj 1945, paradoksalt nok, hvor alle fester, mens han bryder sammen. Endnu en gang er han ikke med i fællesskabet. Han blev ikke medlem af DKP igen, for når man er blevet smidt ud, kommer man vel ikke tilbage uden at være blevet bedt, og det skete ikke, men det forhindrede ham ikke i fortsat at støtte partiet.

Bogen, som er på 265 sider, koster 100 kr. inkl. forsendelse, og kan bestilles hos Michael Perlmutter enten på telefon 50 54 12 30 eller perlmutter69@yahoo.se. Den kan også lånes på biblioteket.

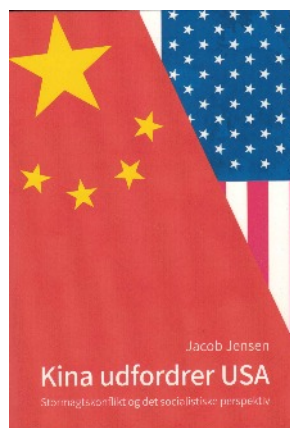
Åndeligt kraftfoder om Kina

Af Niels Rosendal Jensen

Jacob Jensen var i en årrække medlem af DKP, arbejdede i Afrika og skrev indlæg i både *Land og Folk* og andetsteds om udviklingen i Afrika. Det bærer hans seneste bog også præg af. Indsigt i og viden om forhold i flere afrikanske stater er fortsat en mangelvare, og i denne henseende leverer bogen udmærket information. Som en sidegevinst, bør det vel tilføjes, fordi

hovedsigtet med bogen er at vise, hvordan den aktuelle konflikt mellem Kina og USA har udviklet sig, hvordan man kan forstå den som en repetition af den kolde krig, nu blot ikke rettet mod Moskva, men mod Beijing, og i øvrigt også og ikke mindst, hvordan man kan forstå udviklingen i Kina siden 1919.

Skåret til benet leverer Jacob Jensen et varmt, engageret og stærkt forsvar for Folkerepublikken Kina og Kinas kommunistiske Partis politik. Det overordnede problem er således kendt

for dette blads læsere. Som vi i mange år stod last og brast med Sovjetunionen, opfordres venstrekræfterne nu til at slå ring om Kina. Men som vi også erindrer os fra vores forsvar for Sovjet, vendte vi stålsat det blinde øje til en række forhold, der grundlæggende var socialismen fremmed. Den fare løber Jacob Jensen også ind i. I sin iver overser man ofte fejl og mangler eller nedtoner dem; eller man ser dem som udelukkende fremkaldt af

»onde kræfter« udefra. For socialisme er den indre modstand betydeligt vigtigere, fordi den viser, at mennesker »i paradises have« af egen erfaring opdager, at den samfundsmæssige tilstand ikke er særligt paradisisk.

I almindelighed er der altså tale om en interessant fremstilling, som kan udsættes for kritik. F.eks. mener forfatteren, at da »Lenin og de sovjetiske ledere ikke havde erfaring med teknologi og økonomisk management, forsøgte de at videreføre »krigskommunismen«...« (s. 22). Bolsjevikkerne havde faktisk ganske grundig indsigt i både teknologi og økonomisk management, hvilket man også kunne se udfoldet senere. Bolsjevikkerne var godt inde i både videnskab, organisering af arbejdspladser og økonomi, hvilket de i øvrigt også prøvede at få til at fungere i årene efter Oktoberrevolutionen i 1917. Nogle af lederne så måske ikke længere end til en variant af »krigskommunisme«, men de udgjorde et absolut mindretal. Flertallet var på det rene med, at de burde finde en model, og dermed hvad de burde stile efter. Vilklarene var bare ikke til det. De måtte indstille sig på et taktisk tilbagetog (NEP) med den klare tanke at vende stærkere tilbage. Forfatterens noget skæve tolkning fører så til en næste fejlslutning, nemlig at Mao og andre »sprang ikke straks ud i et forsøg på en direkte overgang...«, men det forestillede de russiske kommunister sig heller ikke (samme side; se også side 195). Som det korrekt noteres, havde de kinesiske kommunister lært af erfaringerne, og de stod i en ulige stærkere position alene i kraft af eksistensen af Sovjetunionen, der stod styrket og attraktiv efter 2. verdenskrig. Vi kan altså påpege både ligheder og forskelle mellem 1917-22 og 1949.

Springer vi længere frem i bogen, er der fortsat lærdom at suge til sig.

Det er tankevækkende at gense, hvordan Sovjetunionen tabte kapløbet med USA. Den sovjetiske økonomi kunne ikke hamle op med de massive investeringer, som et nyt våbenkapløb krævede, samtidig med at befolkningens levestandard blev opretholdt eller ligefrem forbedret. Vi læsere forstår, hvorfor de kinesiske ledere vil undgå at komme i en lignende situation. De demokratiske og socialistiske landvindinger skal så vidt muligt fastholdes. Den kinesiske situation er således noget anderledes: en veludviklet økonomi, mangeårige høje væksttal og overskud til opkøb af amerikanske statsobligationer og støtte til lande i den såkaldt tredje verden.

Det er rigtigt, at den amerikanske strategi trækker på erfaringerne fra inddæmningen af Sovjetunionen i den aktuelle kon-

flikt med Kina. I skrivende stund ser det ikke ud til at være en succesfuld strategi. Den indledtes allerede under Obama med øget amerikansk engagement og militær tilstedeværelse i Sydøstasien og blev skruet op af Trump i en direkte handelskrig.

Kort sagt: Jacob Jensens bog er indsigtfuld og værd at læse. Dog er der ingen rose uden torne. Dem peges der på i det følgende. Man kan være enig i, at kineserne har anlagt en eksperimenterende stil: kan folkekommuner vise os vejen fremad? Hvad kan vi lære af det? Kan den langsommere kollektivisering af landbruget vise sig at fungere bedre end den såkaldte tvangskollektivisering af landbruget i Sovjetunionen? Var Dengs åbning af den kinesiske økonomi det samme, som Lenin forsøgte med NEP?

Der tales også blandt venstrekræfterne om den stærke stat og partiets almagt. Der er givet fænomener, der bekræfter den opfattelse. Men bygger de ikke på fejlslutninger? Når denne anmelder hælder til det sidste, skyldes det, at den kinesiske stat både inden 1949 og efter er fragmenteret. Staten er ikke ved at visne væk, som Marx og senere Lenin satte deres lid til. Den kontrollerer bare ikke det hele. Der foregår mangt og meget på lokalt og regionalt niveau, som den centrale stat ikke har styr på. Muligvis ser vi det tydeligst, når statsejede virksomheder indgår aftaler med afrikanske stater og forfølger egne mål, og hvor disse mål muligvis ikke stemmer overens med den officielle politik. Der kan med andre ord forekomme interessemodsatninger mellem centralregering og provinsregering. Eller mellem forskellige ministerier i forhold til de meget ambitiøse planer, Folkekongressen har opstillet.

En anden sag, der optager sindene i Danmark (og andre steder), er Hong Kong og det muslimske mindretal i Xinjiang. Det første problem beskrives som et komplot mellem de såkaldte demokrater og ikke mindst USA. Kan det ikke koges ned til, at Kina ønsker at indføre ny lovgivning i Hong Kong, selv om overgangsperioden var fastsat til 50 år (altså 2047)? Muslimerne i Xinjiang præsenteres i for høj grad som terrorister, selv om det er en undtagelse. Den kinesiske centralmagt handler her, som den gjorde i Tibet, med voldsom undertrykkelse af helt elementære rettigheder. Skulle man blive i sporet, svarer det til at tage Dansk Folkepartis, Nye Borgerliges eller Inger Støjbergs tankegods som sandheden. Er de troende uyhjurer i virkeligheden så farlige, at de skal igennem en genopdragelse i pigtrådsomhegnede lejre, hvor de lærer at synge partiets pris? Eller at der – som i Tibet – er partiloyale til stede i enhver familie?

Dermed sigter anmelderen ikke efter at nedgøre, hvad der har været af succeser i Kina, men derimod at mane til tålmodig eftertanke.

Disse kritiske betragtninger kan og skal ikke overskygge, at Jacob Jensen har leveret ganske meget åndeligt kraftfoder. Køb bogen og især læs den!

Jacob Jensen (2020). *Kina udfordrer USA. Stormagtskonflikt og det socialistiske perspektiv*. 359 sider. ISBN: 978-87-93928-55-8. Pris: 250 kr.

Udgivet på eget forlag og i kommission hos Forlaget Underskoven Aps. Bogen bestilles hos Jacob Jensen på mail: Jensen@hotmail.com

Velgørenhed ændrer intet

Der står i DKP's minimumsprogram vedrørende kommunisterne holdning til en reel socialpolitik, at den sociale sikring i Danmark har været under voldsomt pres i mange år. Efterhånden er henved alle aspekter af det danske velfærdssamfund blevet demonteret, og uligheden bliver større og større. Den sociale sikring er efterhånden noget, der kun allernådigst kan gives, når mennesker er helt ude at skide, og så er det alligevel på nåde og fromme. DKP's holdning er klar! Der skal rettes op på disse uretfærdigheder. Men knap så klart er Enhedslistens nylige bidrag til »socialpolitik«?

Gavekort til socialt udsatte

Ved den nyligt vedtagne finanslov har Enhedslisten brøstet sig af, at man har fået forhandlet sig frem til, at socialt udsatte får et »gavekort« til en kulturel adspredelse eller oplevelse. Visse af Enhedslistens parlamentarikere har hyldet dette som en stor sejr og italesat det som værende et skridt i retning væk fra de sidste mange års forringelser af socialområdet. Det er også blevet sagt, at det er vigtigt, at vi på venstrefløjen også skal huske at fejre vores sejre. Sidstnævnte kan der selvfølgelig være noget om. Men er det en sejr, at Enhedslisten agerer en velgørenhedsorganisation, der grundlæggende ikke ændrer en tøddel på den sociale ulighed? Nej vel! Det er og bliver ikke reel venstreorienteret socialpolitik og det kan end ikke pakkes ind i en reformistisk strategi, da der intet reformerende er i denne »sejr«. Så hvis man mener, at dette baserer sig på en reformistisk strategi, så må man stille sig spørgsmålet – er det en reel farbar reformistisk strategi?

Forfejlet reformisme

Jeg vil starte med at give mit svar på indledningens sidste spørgsmål. Mit svar er klart og tydeligt, nej! Det er for mig at se en forfejlet og hul reformistisk strategi, eller mangel på samme. Der er ingen problemer i, at vi arbejder for reformer. Som et led i klassekampens nuværende udformning, er enhedsarbejdet den bedste strategi for at skabe bevægelse i samfundet og agere løftestang for samfundsforandringer. Dertil er der også knyttet en parlamentarisk strategi, der for DKP's vedkommende er baseret på Enhedslisten. Det er Enhedslisten, der er repræsenteret i Folketinget og dermed varetager den parlamentariske

platform. Her er det parlamentariske system således skruet sammen, at det baserer sig på reformarbejde. Dette er som sådan ikke problematisk i sig selv, så længe man er sig det bevidst, for som Bertolt Brecht skrev, så er kampen for femøren og for kaffepausen også en kommunistisk organisatorisk og politisk opgave. Altså er det ikke en kommunistisk opgave at male sig op i et hjørne og forlange alt eller intet. Så langt så godt, der skal kæmpes med reformarbejde i Folketinget, og for nuværende er den bedste strategi for dette arbejdet i Enhedslisten. Dette er ikke en selvfølge, men resultat af en løbende vurdering af den politiske situation. Men reformarbejdet skal basere sig på at forandre tingene i positiv retning og på netop socialområdet sikre en forbedring af socialt udsattes livsgrundlag, levevilkår og mindskning af uligheden.

Almisser er ikke socialpolitik

Hvorfor mener jeg så, at der skal rejses kritik af, hvad jeg finder som værende en forfejlet og hul reformistisk strategi? Jo, hvis Enhedslisten i dens reformiver begynder at anse enkeltstående almisser for værende et væsentligt resultat i reformkampen, ja så har venstrefløjen et stort problem. At kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister modtager et enkeltstående gavekort, der giver dem ret til koncert-, restaurant- eller museumsbesøg, så er der intet reformeret. Dette er blot en gave, der ikke ændrer en tøddel ved disse menneskers situation og vilkår. Og hvis dette ikke ændrer noget, ja så har man ikke reformeret noget. Ergo har den reformistiske strategi, som Enhedslisten ellers burde være garant for, lidt et knæk. Det har altid været kommunisterne tilgang til socialpolitikken, at dette er baseret på grundlæggende menneskerettigheder og ikke almissepolitik, der vækker minder om en tid, hvor man skulle bede pænt om fattighjælp. Derfor kan jeg som organiseret kommunist ikke få armene højt op som en række af Enhedslistens parlamentarikere. Selvfølgelig kan jeg unde socialt udsatte en gave, men velgørenhed er og bliver en borgerlig tankegang, der fastholder uligheden. Ergo, Enhedslistens medvirken til reformer bør basere sig på, at uligheden mindskes, og ikke en indirekte accept af samfundets ulighed.

Martin Minka Jensen
Midt- og sydjysk

Du skal tro, du er noget

Minder rimer på kvinder; det er svært at komme uden om. Jeg vil skrive om et foredrag fra Lenin-Skolen i Moskva. Det drejede sig om Stalin og persondyrkelsen. Ledelsen havde spurgt om et ønskeemne fra dansk side. Det blev til emnet »Stalin og persondyrkelsen.« Og det var altså en kvindelig kammerat, der holdt oplægget. Jeg har nok skrevet om det før; men det hører jo også alderdommen til.

Selv om jeg også blev tildelt samme dame/kammerat ved

skolefesten som borddame, så kan jeg ikke huske navnet. Men hun fremhævede først Stalin som den stærke leder. Når han talte, blev der stille, folk lyttede. Især i 2. verdenskrig blev hans beslutsomhed værdsat. Problemet var dog, at det blev personen i stedet for kollektivet. Hvis kollektivet havde været stærkt nok, så havde man kunnet huske Stalin som en god mand. Men det var ikke tilfældet. Der var mange eksempler på det problem. Under forhandlinger med Tyskland før verdenskrigen i Prag

»glemte« den tyske delegerede et papir, der afslørede, at den sovjetiske talsmand havde hemmelige aftaler med nazi-Tyskland. Kammeraten blev efter en kort rettergang henrettet. Stalin burde vide, at den kammerat var en trofast kommunist, sagde altså oplægsholderen.

Efter 20. partikongres i 1956 blev der gjort op med persondyrkelsen. SUKP sendte et brev til distrikterne, hvor man opfordrede til at lytte til kritik. Når kritik øves, kommer der nok også urimelig kritik, sagde man altså; men det bør man tage med. Efter min mening er opgøret med persondyrkelsen ikke bare opgøret med Stalin. Man kan tale om den omvendte Jante-Lov: Du skal tro, du er noget. Du skal tro, vi forventer noget af dig. Det er vigtigt at vide, at enhver kammerat i DKP har en værdi, som kan bruges i kollektivet. Det er en udfordring i stedet for beskedenhed. Tanken gælder også i det faglige arbejde.

Der er en tendens til, at man bare venter på en stærk mand.

De borgerlige spåede, at når Knud Jespersen døde, så var det sket med DKP. Nej, svarede partiet, Knud Jespersen vil blive erstattet af de tusinde kadrer. Sådan burde det være; men skryderne fik nu desværre ret langt hen ad vejen. Partiet blev svækket. Jeg skriver det i håb om, at kammeraterne kan forstå deres rolle og ansvar på grund af: »Du skal tro, du er noget.« og opfordre andre til det samme. Mange opgiver kampen på grund af problemerne. De burde jo vide at problemer ikke løses ved at man trækker sig i stedet for at rydde vejen for problemer og søge mulighederne.

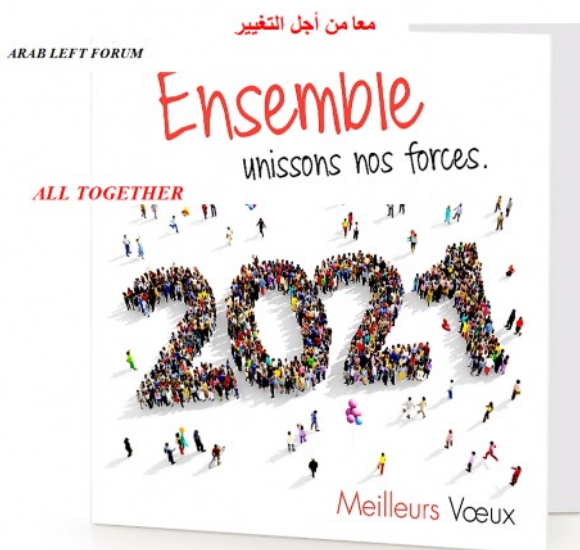
Du skal tro, du er noget, og med al respekt for gode ledere, så skal du kende dit egen værd. Med ønsket om et godt nyt år i fortsat kamp for fred og menneskeret.

Peder Pedersen
Midtjysk

NYTÅRSHILSENER

ALL TOGETHER

Portugals Kommunistiske Parti

2021

Forward to a new year of struggle!
¡Adelante hacia el nuevo año de lucha!
Вперед новый год борьбы!

Solidarity from
Socialist Unity Party (U.S.)
Partido de Socialismo Unido (EE.UU.)

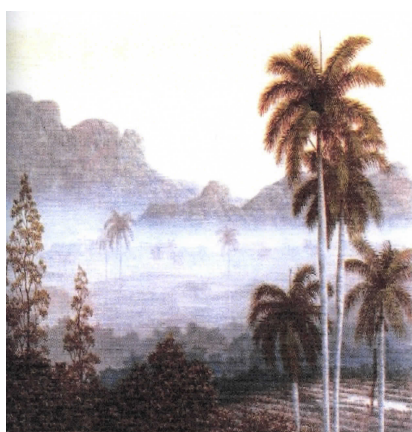
STRUGGLE ★ LA LUCHA
for Socialism | por el Socialismo

Spaniens Kommunistiske Arbejderparti

Jugoslaviens Nye Kommunistiske Parti

Season's Greetings
and
Best Wishes for the New Year

Embassy of the Republic of Cuba
Copenhagen

May the coming year be one of friendship,
solidarity and resistance.
Warm wishes for 2021!

Frankrigs
Revolutionære
Kommunistiske
Parti

Ruslands Kommunistiske Arbejderparti

Tyrkiets Kommunistiske Parti